

ԱՌԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՍՈՒՐ Ը ՏՆՆԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱ՛Ր ՂԱԶԷԹԱ ՏԵՐ

ՃԻԼՏ 49,

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՎԱՐ 17, 1906.

Ն՞ 7

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՍԹԵՑԱԶ Զ. Բ. ԿՐԻՆ

ՄԻԻԼԼԻՅՑ Զ. Ս. ՊԱՐՆԱՊ

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԷ

Հաճատի ի ՏԵՆԻՅԷ 113. — ՄԵՆՈՂԻՅԷ 116. — ՔԻԹԱՊԵՆ ԳՈՒՎԼԵԹԻ 117. — ԿԵՈՂԷ ԿԻՐԵՆ ՔԻԼԻԼԵ ՆԵՄԵՆԷ 118. — ԿԻԼԵՆ ԶԻՅԱՐԵՆԸ ԳԵՂԵԹԻ 118. — ՄԱԹԱՄԱՆ 119. — ԽՐԻՍԹԻՅԱՆԻԼԵՄԱՆ ԼՆ ՄԱՆԿԻՄ ԴԵՂ 120. — ԿԻԼԻԿԻԱ ԻՆՃԻԼԻ ԻԹԹԻՅԱՆ ՏԱ՛ՐԵՆԻՍԷ ԹԵՂԵՐԻ ՊԵՂԱՐԵԹ 122. — ՊՕՂԱՂԵՅԱՆՈՒՄ ԴՆՈՒՄ 123. — ՄԵՆ. ԳԱՏԱՆԷՆ ԴՈՒՄ ՆԱՄ ՔԻԹԱՊ 123. — ՊԵՂԵ ԿԵՆՈՒՆԵՐԵԼԵՆ ՔԻԹԱՊ 124. — ՇԱՆՆԱԹ Ը ՍԵՅԱՆԻՅԷ 125. — ՍԱՐ. ԲԱՖԵՅԷ 126.

ՀԱՎԱՏԻՍ Ի ՏՆՆԻՅԷ

[ՊԵՆՈՒ Ի ՄԱԽԱՆԱ]

Ճափօնիատա Ամերիկացի Պօրտա՝ ալազատար օլան քրիստէրին՝ մըգտարը 99 տըր, Պաւսլարըն 40ընըն մասարաֆլարը քէնտիլերինտէն չըգար, 14իւ հէժիրէ քրիստէրինտէն ի՛անէ՛ նալըրար, վէ միւթէպազը 45ի չիմտիյէ գատար Պօրտան Նա՛իլի մաւ՛ափէնէթ օլմագտա տըր, Լաքին Ճափօնիալը խրիսթիյանլար իտարէ ի նէֆօտ, քէնտիլերին մէնարիֆլերին թէսփիյէ, վէ քէնտիլիքլերինտէն ինթիչար պուլմազա հարիւ օլաղզարընտան, պաւտէֆա միւթէպազը 45 քրիստէնին թէսփիյէ ի մէնարիֆի իշինի տէրիւհատ էթմէքլիյէ տախի հաղըրըզ կէօթէրմիլլէր տիր, Պաւ իսէ պիր խայը մէնարիֆի մաւճիպ օլաճաղընտան, Պօրտըն մէգքիւր քրիստէրին իւչ սէնէտէ թէվիլի՝ էտիլմէք իւզըրէ, 6,000 հէն — Թագրիպէն 700 լիրա — վէր մէսինէ, վէ պա՛տէհու հէփ ի՛անէ՛յի քէսմէսինէ գաւար վէրիլմիշ տիր, Պաւ մէպլաղ Պօրտըն շաւ կէչէն իւչ սէնէ գարֆընտա վէրմիշ օլաղը մէպլաղըն նըսֆընտան խայըճա աղ տըր, Միսիօնլրիւրին երինէ մէքթէպ վէ նէրիյաթ իշլէրի օլաճաղ, վէ պէշարէթի՛անըն չիմտիյէ գատար իշիտիլմէիշ օլաղը երլէրտէ՛ թէպլիլէ չալըշաճաղար, իսէ տէ,

պաւ պիւթիւն վաղթտա քէնտիլերին պիւթ պիւթիւն կէրի չէքիլիպ, իշին հէփ չիւպէլերինի կէրի քրիստէրին նաղարէթ վէ իտարէսինէ հէվալէ էտէպիլէնէքլէրի վաղթա մաւնթաղըր պուլմազա ճապար տըր, վէ ինճիլի միսիօնլրէր գալաղզարը միւտտէթճէ, անլէր հիշ պիր րաւհպանճա ետիսու միլիէնէ հիւքմ աւ Նաւֆուզա, ետիսու մէս՝ ուլիլէթէ մալիք օլմայարազ, օտտէնէ միւթէ՛ափին միւպէչ, չիրլէր օլաճաղար տըր քի պու, պիզճէ չայանը ղըպթէ պիր մէվզը՝ տըր:

Ամերիկացի Պօրտ չիրքէթի քրիստէրին քէնտի իշի հաղընտաքի մէրաղլարընը տահա գիյատէ տէրինլէշտիրէրէք, պաւ վէճիլէ անլէրի չիրքէթին թէրազըսը իշիւն տահա գիյատէ տաւա էթմէյէ սէվիլ էթմէք մագստիլլէ պաւ օըրատա պէօյիւք պիր ճէհտ էթմէքտ տիր, Պաւստան մագթէտ՝ Ագօսի Շարգտա ալըրմըչ օլան տահա պէօյիւք օոյ՛աւ ղալրէթ տա՛իլրէրինտէն իօթիֆատէ էթմէք իշիւն պաւ սէնէ գարֆընտա պիր միլիօն տօլարլըզ պիր մէպլաղ թօփլամաղըր տըր, Պօրտ 30 սէնէտէն պէրու Զինտէ չալըշմըչ օլուպ, էրպապը լիյազաթ ու իղթիտարտան օլան վէ ղալլէթ ճալիպ ի մէրաղ պիր

զաչ քիթապարըն միւսէլիքի պուլունան Տօգ. Արթիւր Սմիթի Զինտէն տա՛վէթ էթմիշ տիր։ Միւսմալէյի իւէ սա՛ր պիր թաղըմ պէլաղէթի զաթլար ժողովականլարըն մըգտարճա չօգ պուլունտըզլարը 48 շէնրէրտէ՝ ագտ էտիլէճէք պիր թաղըմ մէճիլիւրտէ Պօրտըն ինթիյաճաթընը՝ արգ էյէյէճէքէր տիր։

Սօն իքի եաղը Ուէյլտէ կէշիրմիշ օլան պիր բուհանի մէ՛մուրըն պէյանընճա, Ուէյլտէ զուհուր էթմիշ օլան ինթիլպա՛նը բուհանինին էվլէլտէն պիր կէօնէ հաղըրըգ կէօրիւմէքսիգին քէնտիրիյինտէն զուհուր էթմիշ իտիյինէ տա՛րր՝ ուսմալէն ճարի օլան էֆըեար եանլըշ տըր։ Քէլամ Ուլլանըն քէմալը տիգգաթլէ վէ՝ ումուսի սուրէթտէ թէտգիգ ու միւթալա՛տաըյէ, իլա՛նիւրին միւստիր սուրէթտէ օգուսմաըյէ վէ վա՛ղլարլէ 20 օնէտէն պէրու պաւ հաղըրըգ իշի իլէրի կէօթիւրիւմէքտէ իտի։ Վա՛ղ էթմէք իսթի՛տատ վէ մէվիլպէսի տա՛րր հիշ պիր մէմէքէթտէ Ուէյլտէ օլաղը գատար իլէրի կիթմէմիշ տիր։ Իշին նէթիճէօինէ կէլինտիքտէ միւսմալէյին պէյանընճա, զէնկին զէվաթըն սայֆիլէրինտէ եէվմի՝ իպատէթլէրին ագտաճը մագաճընտա տու՛ա մէճիլիւրի, տինի զօնֆէրանսլար վէ վա՛ղ խըմմէթլէրի իճրա օլունուր։ Պիր չօգ՝ ա՛րիլէրտէ՝ ա՛րիլէ տու՛ալարը ի՛տաէ էտիլմիշ, վէ եիւզլէրճէ եէնի խանէ մագտիլէրինտէ՝ ա՛րիլէ մէգպահլարը իգա՛մէ էտիլմիշ տիր։ Քիրիօէ տու՛ա մէճիլիւրի իպթիտաճընտան ինթիհաճընա գատար քեամիլէն իսթիյարի օլուպ, անլէրէ կէրէք էրքէք կէրէք գատընլար ինթիրաք էտէրլէր։ Խարիճի վէ տախիլի միսիօնէրիւք իլէրիլէ Ք. Մուգ. չիրքէթի իլէրի իշիւն թօփանըլան ազչէնին մըգտարը խայլըճա արթմըշ տըր, վէ եէնի քիրիսէլէր ինչա էտիլմէքտէ տիր։ Եվէ պուսլարըն հէփիսի Ալլանըն ճէլալինի կէօրմիւշ օլան պիր գալմըն կէրմի ի մուհապպէթի վէ չէվգ ու շէթարէթիլէ իճրա օլունմագտա տըր ւ՝

Ֆիրիփիին առալարընտա Գաթօլիք քիրիսէսինտէ զուհուր էթմիշ օլան պիր ֆըրգա թարաֆընտան եէնի պիր քիրիօէ թէշքիլ օլունմըշ տըր։ Պուստան պիր օնէն էվլէլ պու մէզնէպին 3 միւսնը միւթէճալիգ թապիլէրի պուլունմագտա իտիլտէ տէ, ֆէլէլին չարիւր թէրս տէօնմիւշ օլաղընտան, անըն էլէվմ պէլքի իքի միլեօն թէվապի՛ր վար տըր։ Անըն բէ՛րօի Արքեպիսկոպոս Ալիփայ օլուպ, իտտի՛աընա կէօրէ, քէնտիր Գաթօլիք վէ բէսուլի օլուպ, Փափանըն բէ՛րօ ի մութլաք օլաղընը գապալ էթմէտիլինտէն, Հոռմէական ալիլ տիր։ Պու մէզնէպին իտտի՛աընա, եէկեանէ հիւքմ ու

նուֆուգ մէնպա՛ը Ք. Մուգ. տիր։ Պու մէզնէպախիլէն պիւթիւնիւ եախօտ ագտաճընտան եէրի տիրլէրինէ թէրճէմէ էտիլմիշ պուլունան Ք. Մուգ. գատտէօին ճէզիրէնին հէր թարաֆընա նէշր ու թէ՛ամմիւսիւ իշինի թէշվիգ էտէր։ Քէզալիք իշպալ մէզնէպէ մէնսուպ օլանլարըն իտտի՛աընա, եպիսկոպոսլար՝ պիր զաթ եախօտ հէյէթ թարաֆընտան թա՛նին օլունմալըպ, ճէմա՛աթ թարաֆընտան ինթիլապ էտիլմէլի, վէ անլէր ճէմա՛աթըն թա՛լիմ ու թէրպիլէտինէ արգուքէշ տիրլէր։ Պաւ տէ. Քա Ֆիրիփիին առալարընա կէօնտէրիլմիշ օլարաք օրայա եէթիշմիշ օլան Գաթօլիք բահիպիլինի իսփա. նիալըլարըն զէմանը հիւքիւմէթիւնտէ օրատա պուլունան բէհապիլինտէն թա՛լիմ ու թէրպիլէճէ տանա՛ալի տէրէճէտէն օլաղլարընտան, վէք ինթիմալ քի Արքեպիսկոպոս Ալիփային միւրիտէրինին պիր էքսէրիլէթինի եինէ Գաթօլիք քիրիսէսինէ ճէլպ էտէ պիլէճէքէր տիր։

Շու վէրէճէյիմիգ խապէր թէմամէն հալա. տիս ի տինիլ տէլիլ իսէ տէ, չայանը գայտ ու իշարէթ տիր։ 1903 օնէնտի զարֆընտա Մ. Ամէրիգատա խայրխահանէ մագաէալէր իլէ զէնկին զէվաթ թարաֆընտան վէրիլէն ի՛անէլէրին մըգտարը (5,000 տօլարա եէթիշմիլէն ի՛անէլէր խարիճտէ պրաղըլարա), 66,104,432 տօլարա պալիլ օլալ տըր։ Պուսնըն նըօֆընտան գիյատէսի թա՛լիմ ու թէրպիլէ իշիւն էտիլմիշ օլուպ, Մր. Գարնէկի վէ Մր. Բօգֆէլլըր 10ար միլեօն տօլար վէրմիլէր։ Մր. Գարնէկի չիմտիլէ գատար 115,582,633 տօլար, վէ Մր. Բօգֆէլլըր տախի 61,371,000 տօլար ի՛անէ վէրմիլէր տիր։ Պէրնայաթ օլարաք ի՛անէ վէրմիշ օլան զէվաթ արաընտա ինթիմալ քի անլէր էն չօգ ի՛անէ վէրմիշ օլանլար տըր։ Մէրաղը օլան քիմալէր, տիրլէրտէ, հէր տօլարը 23½ դըշ. ալ թուսն ազչէ հիտապ էտէրէք, մէգքիւր մէպալալարը պու մէմէքէթին ազչէսինէ թահվիլ էտէ պիրլիլէր։

Ճափօնիտա մուխթէլիֆ Երիցական միսիօնէր չիրքէթլէրինէ մէրպուլէ քիրիսէլէր արաընտա տախի պալատէ զիքր օլունան նէվտէն պիր հարէքէթ զուհուր էթմիշ տիր։ Մէգքիւր քիրիսէլէր՝ էվրօփայը եախօտ Ամէրիգալը միսիօնէրլէրտէն պիր կէօնէ եարաղմ ալմայարաք քէնտի իլէրինի իլէրի կէօթիւրմէյէ խահիլէր տիրլէր։ Ճափօնիտա պուլունան խրիսթիյանլարըն մէճմալը մըգտարը 450,000, եախօտ պիւթիւն նուֆուգ էհալինին եիւղտէ պիր տէրէճէսինտէ հիտապ էտիլմէքտէ իսէ տէ, պու մըգտարտա Գաթօլիք վէ Օրթօտօգս Ճափօնլար տախի տախիլ տիր։ Պիգ պու պէնտի եաղար իքէն, կէօղիւմիւք էօնիւնտէ պիր չօգ մէշհուր

Ճափօնիայի Փրոթէսթանտարէն թափառութեան պառ-
լամենտը տա օրուայ, պառլամենտ արասընտա փարլա-
մենթօ ա՛ղալարը, հաքիմէր, թապիպէր, տա՛վա
վէքիլէրի, զազէթաճըլար, մուալլիմէր, բուհանի
մէ՛մուրար վէ թաճիլէր վար տըր, Իմփէրաթօ-
րըն ամճազատէօի Փրէնս Արիզօկապա, էսպազ
պաշ վէքիլ Գաթուրա վէ Մարէշալ Օյամա, կիպի
սա՛խիլէր տախի վար տըր քի կէրի աշըգտան տ-
շըղա խրիթթյան տէյիլ իտէլէր տէ, խրիթթյանըղա
փէք մուհիպպ օլմաղլէ մարճէֆ տըրլար, Մարէշալ
Օյամանըն զէվճէսի խրիթթյան օլտըղը կիպի,
Գօնթ Գաթուրանըն միւթէվէֆֆաթ զէվճէսի տա-
խի խրիթթյան իտի: Ճափօնիա տա խրիթթյան
գօլէճիլէրին սէրէֆրազը պառլամենտ Տօչիլա՝ 950
մէ՛զուէն եէթիշտիւրմիշ օլուպ, պառլամենտ օալքի
հէփիօի տախի խրիթթյան զէվաթ տըրլար: Եւ-
եէվմ պառլամենտան 80ի ինճիլի վա՛ղ էթմէքտէ, վէ
161ի տախի մուալլիմիլէ վէզայիֆիլի իֆա Լյէ-
մէքտէ տիլէր:

1846 սէնէօինտէ ինկիլթէրրանըն Չըրշ Միշը-
նըրի Սօսայթի նամ միօիօնէր չիւքէթի՝ Ղարպի
Աֆրիգատա Եարազպա գապիլէօի արասընտա
թէպշիլի պէշարէթ իշինէ պաշլամըշ տըր: Եա-
րուպայար օ զէման փութփէրէթիլէր օլուպ, քէն-
տի իպատէթիլէրինտէ գուրպան մազամընտա ին-
տան տախի զէպշ էտէրլէր, վէ պա՛զէն մէրտիւմ-
խօրլըգ տախի էտէրլէր իտի: 1904տէ կէրէք մէք-
թէպլէր, կէրէք թէպշիլի պէշարէթ իշինին պիւ-
թիւն մէս՝ուլիլէթի՝ շու կէչէն 50 օէնէ զարֆըն-
տա փութփէրէթիլէր եէրիլէրտէն եէթիշտիլմիշ չօ-
պան վէ մուալլիմիլէր իհալէ էտիլմիշ տիլ:

Ալման միւթաթա՛մէրաթընա մախսուս իլք գօնկ-
րէս պառլամենտան 3 օէնէ էվվէլ Պէրլինտէ ագա է-
տիլմիշ օլտըղը հալտէ, իքինճի գօնկրէս տախի
կէչէն Հոկա. այնտա ագա էտիլմիշ տիլ: Անըն
հէտէֆ ի մագոստը՝ Ալմանիանըն էքօէրիա իֆ-
րիգատա պառլամենտա իւզրէ, թէ՛օիս էթմիշ օլ-
տըղը միւթաթա՛մէրէլէրէ ա՛խա պիլ ճիւմլէ մէս՛էլէ-
լէրէ տա՛խի միւթաթէրաթտա պառլամենտաղըգ իտի:
Իշպաւ գօնկրէթին ճալիպ ի տիգգաթ ճիհէթի ան-
տէ միօիօնէր իշինէ վէրիլէն էհէմիլէթ իտի: Պաւ
միւնասէպէթիլէր իրատ օլուան 73 նութըն 12օի
միօիօնէր իշինէ ա՛լագատար իտի: Միօիօնէրին
եէրիլէրի իշէ ալըշտըրմագ խուսուսընտաքի եար-
տըմը՝ վէ էմալի մէս՛էլէլէր ա՛րիզ ու՛ ա՛միզ թէլա-
զիզ ու միւթաթա՛մէրաթիլ, վէ աթիտէքի գարարիթ-
թիֆագը արա իլէ վէրիլմիշ տիլ: Միօիօնէր իշինին
'իւլուս ու ֆիւնուս վէ խրիթթյանըղըն նէյր ու
թա՛միլմիշ օլան խըտմէթիլէրինի թագտիլ էթտի-

յիմիզտէն, միւթաթա՛մէրաթըմըղըն ճիւմլէ մուհիպպ-
լէրինին միօիօնէր իշինէ էլլէրինտէն կէչէն հէր
նէվ՝ եարտըմը տիլիզ էթմէյիպ, պաւ վէճիլէ մէ-
սա՛խի թէմէտտիւնիլէնին տա՛ա զիյատէ իթթի-
հատընա պա՛խ օլմալարընը թափսիլէ էտէրիզ:

Պիրմատա խրիթթյան իշինէր Պիրմանըն չիմալ
թարաֆընտա վէ Չիւնէ հէմճիվար օլան զըսմարըն-
տա պալըր գապիլէլէրի արասընտա փէք չօգ մու-
վաֆֆադիլէթիլէրէ մազհար օլմագտա տըրլար: Անլէ-
րին պիլիօինին պէյանընա կէօրէ, ինճիլ իշի իշիւն
պէօյիւք աշըգ պիլ գափաւ վար տըր, վէ օ թարաֆ-
լարը զիյարէթ էտէնլէրին վէրտիլէրի ըափօրթլար՝
օրատաքի իշէ տա՛խ վէրիլէն ըափօրթլարըն էն
տիլուղը տըր: Չիյարէթ օլուան թարաֆլարտա-
քի աշիլէթ ատէմլէրի ալէտտէվամ օիւրիւ օիւ-
րիւ պաւ իշինլէրին օաքին օլտըղլարը մէրքէլլէրէ
կէլմէքտէ իտիլէր: Անլէրտէն պա՛ղըլարը պիլ ալ-
տան զիյատէ պիլ միւտտէթ եօճուլըգ էթմիլէր
տիլ: Ազ պիլ զէմանտէ անլէրտէն 1,686 փիլ
վաֆթիլ օլուսմըշ տըր:

Միշնէլէ Ռիվէնըն 1905տէ տիւնհատա պառլա-
ման Փրոթէսթան միօիօնէրիլլէրինին մըգտարը-
նա տա՛խ վէրտիլ ըափօրթա կէօրէ, Էվրօփա վէ
Ամէրիգա չիւքէթիլէրի 4,358,156 իրա օարֆ էթ-
միշ օլուպ, անլէրին իշինլէրինին մըգտարը 17,749,
տըր, վէ պաւ իշինլէրին 5,560ը վերապատուելի
օլուպ, միւթէպազըսընըն զըսմը ազամը գատընլար-
տան միւրէքէպ տիլ: Անլէր իլէ իշտաշ օլարագ,
մուսթէլիֆ մէմլէքէթիլէրտէ 59,335 իշին վար
տըր: Քիլիօլէրին ա՛ղալարընըն մըգտարը 1,736
076 օլուպ, պառլամենտան 142,188ի պաւ օէնէ զար-
ֆընտա ա՛ղալըղա տախիլ օլմուշլար տըր: Վէրի-
լէն ազչէնին վէ կէօնտէրիլէն միօիօնէրլէրին իւշ
րուպլը ինկիլթէրրատան վէ Մ. Ամէրիգատան օ-
լուպ, բուհանի հառատըն պէշտէ տէօրտիւ պաւ
մէմլէքէթիլէրին իշինլէրի իլէ անլէրին եէրիլ իշտաշ-
լարը թարաֆընտան թօփլանմըշ տըր: Խալը օէ-
նէլէր Տէրիսա՛ատէթտէ հէյէթ ի նաշիլէմիլ ա՛-
զառնտան պառլամենտ Տօգ. Տուայթ մէքըիւր
մէճմուսնըն ալնի նուսխէօինտէ 1905 օէնէօի
զարֆընտա տիւնհատըն մուսթէլիֆ թարաֆլա-
րընտա միօիօնէր թէչէպպիւսաթընըն զայէթ ճա-
լիպ ի տիգգաթ պիլ իճմալընը վէրմէքտէ տիլ:

Ճէկէր Բուհ իւլ Գուտօըն օէնտէ օաքին օլտը-
ղընը միւթաթէք պիլ վազը՛ա հալինտէ պիլմէք
իթթէր իօէն, զամիլին տա՛խմա լէքէօիզ օլուսն:
—Պատ. Էնտրիս Մըրէյ

ՄԷՍՈՒԼԻԻԹԵԹ

2.

Մէս՝ուլիյէթ հիսօսինին իքի նէվի վար տըր, պիրի Շու իշ իշիւն պէնտէն օրւալ օրուսանազ վէ պէն ճէվապ վերմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ տէյիւ տիւշիւնտիւշիւմտէ հիսս էթտիյիմ տուլղու տըր. օլ պիրիօի տէ, Շու իշտէ պանա հիսսէ վերիւմիշ տիր. իմտի նա՛թը օրուր տա պուշնը էն ա՛լա պիր սուրէթտէ իֆա էտէպիրիւրիմ տէյիւ տիւշիւնմէքտէն հաթը օլուր: Մէսէլա, պիր մաղազատա իշլէյէն չըրազ, Պիր ազտան էֆէնտի իշլէրիմէ վէ հիսապըմա պազաճազ, վէ եա պանա միւքեաֆաթ վէրէճէք, եա պէնի թարտ էտէճէք տիր տէյիւ տիւշիւնիւրտէ, պիրինճի նէվտէն մէս՝ուլիյէթ տուլար. լաքին պու չըրազ՝ Շու մաղազանն ումուրըմտա քէնտինէ պիր հիսսէ վերիւտիյինի կէօրէրէք, օլ հիսսէյի էն էյի սուրէթտէ իճրա էթմէյէ. օա՛յ էտէր իօէ, իքինճի նէվտէն մէս՝ուլիյէթ տուլար: Պաւնարտան պիրինճիսինտէ, օլ շէյին, եա՛նի ֆարզըն իճրաթը պիր իշ տիր. պիր նէվաղըրըզ տըր. իքինճիտէ օ՛ պիր իմթիյազ տըր. խօշ վէ խաֆիֆ, հաթթա թէրֆի՛ էտէն պիր իմթիյազ տըր: Մէս՝ուլիյէթտէ իօթիճվապ էտիւմէք վար իօէ տէ, աթը մազօէտ պու տէյիւ տիր. աթը մազօէտ առէմին պիր իշէ հիսսէտար օլմասը, աշնը քէնտինին տէյիւ տուլմասը, վէ անըն պէրէքէթլէրինէ իշթիրաք էթմէտի տիր: Սիւալ վէ ճէվապ, միւքեաֆաթ վէ միւճազաթ օօնրա կէլիր: Պու սէպէպտէն օրւալ ճէվապ հազգընտա տիւշիւնմէք քեաֆի տէյիւ, էն էյիօի անը ունուտուպ, իշի վէ վազիֆէնին իճրաթընը քէնտիմիզէ պիր իմթիյազ ՛առտ էյլէմէք տիր: Պիրինճի հիսս առէմի տա՛րմա գօրգու իշինտէ օազար, օլպիրի առէմէ վիւսաթ վի պէշաշէթ վէրիր: Պիր շակիրտ «Մուալլիմիմ պէնի թէքտիր մի էտէճէք, պանա միւքեաֆաթ մը վէրէճէք» տէյիւ տիւշիւնտիւքճէ, մէքթէպ հայաթընըն քէյֆինի չըգարամազ. լաքին թէքտիրի վէ տէրէճէյի ունուտուպ, թա՛լիմ ու թէրպիյէյի պիր իմթիյազ տէյիւ ալըր, վէ մուալլիմ իլէ պէրապէր իշթիրաք վէ մուհապպէթլէ իշլէր իօէ, մէքթէպ հայաթը պիր իմթիյազ օլուր:

Չօգ առէմէր տահա ախլագի հայաթըն պու իլք մէնգիլինտէ տիրլէր: Անլէր ախլագի հայաթը. ֆարզը վէ վազիֆէյի Ալլահ իլէ պիր միւշարէքէթ վէ իմթիյազ ՛առտ էտիպ, մէօէրրէթ վէ մուհապպէթլէ պու շէրաքէթտէ տէվամ էթմէտիլքճէ հազիգի մէս՝ուլիյէթ հիսսինէ մալիք օլմուշ օլմաղլար:

Մէս՝ուլիյէթին միյարը պիգիմ տէրուճի հիսսի-

միզ տէյիւ տիր. Նիլէ առէմէր էն զիյատէ մէս՝ուլիյէթի մէվզըլէրտէ պուլունուրլար իօէ տէ, հիշ պիր մէս՝ուլիյէթ տուլմաղլար, պու շէյ անլէրի մէս՝ուլիյէթտէն մուաֆ գըլմազ: Օմուզլարընը սիլքէրէք, մէս՝ուլիյէթլէրինի ինքեար էտէն նէ գատար փէտէրլէր, վալիտէլէր, պէօիլք պիրատէրլէր, վա՛ըլլար, մուալլիմլէր վէ տօթլար վար աըրլար. լաքին պէօյլէ հիսս էթտիլքլէրի իշիւն մէս՝ուլիյէթտէն գուրթուլմաղլար: Մէս՝ուլիյէթիմիզի թա՛նին էտէն շէյ՝ պիգիմ իգթիտարըմըզ վէ ֆուրսաթլարըմըզ տըր: Ալլահ պիզէ իգթիտար վէրմիշ տիր: Ալլի գապիլիյէթլէրիմիզ, մուհապպէթէ գապիլիյէթիմիզ, իրատէ ի ճիւզի՛յէմիզ, պուշլար վէ պուշլարա միւմասըլ րուհանի գուլվէթլէրիմիզ պիզէ իհօան օլմուճուլ օլան օէրմայլէր տիր: Անլէրտէն մահրուճ օլսազ, պիգիմ մէս՝ուլիյէթիմիզ օլմազ իտի: լաքին պու գապիլիյէթլէրէ մալիք իքէն, անլէրի գուլլանմազ իօէք, գապանաթ պիզտէ տիր: Պաշգա պիր ճիհէթ ֆուրսաթլարըմըզ տըր: Սէն պիր փէտէր օին, էվառտն վար. անլէրէ խըտմէթ էթմէյէ ֆուրսաթլարըն վար տըր: Սէն պիր մուալլիմ օին, ետի իտարէնէ պիր թազըմ մէլէքօիմ չօճուզլար թէօլիմ էտիլմիշ օլուպ, անլէրի թա՛լիմ էտէպիրլի օին. օէն պիր տօթթ օըն, տօթլարա մալիք օին, անլէր սէնտէն թէ՛օիր գապուլ էտէ պիրլէրլէր. իմտի պիլճիւմէ իւնտի ՛ալապալարըմըզ պիզէ իհօան օլմուճուլ օլան զիլըյմէթ ֆուրսաթլար տըր: Շէր առէմ կէրէք քէնտի քէնտիսինին, կէրէք պաշգալարընըն տահա էյի առէմլէր օլմասընա խըտմէթ էտէպիլէճէյի ֆուրսաթլարա մալիք տիր. պու ֆուրսաթլար պիզէ մէս՝ուլիյէթ վէրիրլէր: Շէօյլէ քի

Բէնտի նէֆօիմիզի տահա սաղլամ, տահա ՛աղըլը, տահա էյի առէմլէր եափմազ իշիւն մէս՝ուլըզ. իսանէմիզ տա՛րիքօինտէ պուլունան ֆէրտլէրի տահա էյի, տահա քեամիլ գըլմազ իշիւն մէս՝ուլըզ, էֆէնտի քէնտի խըտմէթճիօինի, խըտմէթճի քէնտի էֆէնտիսինի, պա՛ի միւշթէրլի, միւշթէրի պա՛իյի տահա էյի առէմ էթմէք իշիւն մէս՝ուլ տըր: Բիլիօէլէրիմիզէ գարըն մէս՝ուլիյէթիմիզ վար. հիւքիւմէթիմիզէ գարըն մէս՝ուլիյէթիմիզ վար: Վէլհաթըլ ճիւմլէ ՛ալազա վէ միւնաօէպէթլէրիմիզ իգթիտարլարըմըզ իշիւն ֆուրսաթլար իրա՛ն էտէրլէր. վէ օլ ֆուրսաթլարտան մէս՝ուլիյէթլէր թէրէթթիւպ էտէր: Վէ էկէր պու մէս՝ուլիյէթլէրիմիզի պիրինճի մա՛նատա, եա՛նի պիր պարը կիրան, պիր կիւճ իշ տէյիւ ալըրօազ, ֆուրսաթլարըմըզ աըթաղքա, մէս՝ուլիյէթիմիզ

վէ աղբուրդը տա տրթար. լաքին իբրնձի մա՛նատա ալըր իտէք, ֆուրսաթ վէ մէս՝ ուլիյէթլէրի միդ արթուրգնա, իմթիյազլարըմը վէ իմթիյազլարըմը իլէ պէրապէր մէսէրրէթիմիդ տէ արթար:

Իմտի պու տէտիքլէրիմիդտէն միւթէպան տրք թի, մա՛նէվի հայաթտա թէրազգը էթմէք իչիւն, մէս՝ ուլիյէթլէրիմիդ հազգընտա սոզրու վէ միւթէպան թէսավուրըմը օլմագ կէրէք տիր, Թա՛լիմ ու թէրպիյէ վէ թէրազգընտ պիր իչի տէ մէս՝ ուլիյէթ արթըրմագ տրք: Նէ չօգ վալիտէյն էվլատարը իչիւն պիրազ օերվէթ թէտարիք էթմէքտէն գիյատէ մէս՝ ուլիյէթ հիսս էթմէզլէր: Անլէրին՝ ազլընն թա՛լիմի, հիւսն ի թապի՛աթընն թէրֆի՛ի վէ սիրէթինին թէհզիպի իչիւն տէ մէս՝ ուլիյէթ հիսս էթմէլի տիրլէր: Նէ չօգ թիւճնար քէնտի օերվէթի իչիւն մէս՝ ուլիյէթ տույար, լաքին տիյարըն սերվէթի իչիւն հիչ վազիֆէ էտինմէզ: Նէ չօգ՝ ալիլէ քէնտիլէրի իչիւն վէ իչ օահիպլէրի քէնտի սընֆլարը իչիւն մէս՝ ուլիյէթ տույարլար, լաքին պիրիպիրլէրի իչիւն մէս՝ ուլիյէթ տույարլար: Նէ չօգ քիմսէլէր քիլիտէ իչիւն, տին իչիւն մէս՝ ուլիյէթ տույարլար, Բիլիտէլէրի, քիլիտէ մէս՝ մուրլարըն մու՛ախէզէ էտիրլէր: լաքին անլէրին իօլահը իչիւն վազիֆէ էտինմէզլէր:

Պուշլար տօղրու տէյիլ տիր, Հէր առէմ քէնտի րահաթը, քէնտի ախազը, քէնտի թա՛լիմի իչիւն մէս՝ ուլիյէթ տույարը կիպի, քէնտի խանէօինտէ, քէնտի ճէմա՛աթընտա, քէնտի քիլիտէօինտէ կէօրտիլիլ գուսուրլար իչիւն մէս՝ ուլիյէթ հիսս էթմէլի տիր: Սօգագտա կէօրտիլիլմիլ հէր պիր պէքրի իչիւն պիգիլմ երեզիլմիլ հիսսապ իլէ գըզարմալը, էհալի արաթընտաքի հէր պիր ախազըզը իչիւն պիգ մահապ օլմալըըզ, վէ պիլիլն տիւնհանըն Ալլահըն մէլէքիլիլն վէ օալահընա թապի՛ օլմաթը իչիւն, քէնտիմիգիլախաքէն մէս՝ ուլ թանըմալըըզ:

Իմտի մէս՝ ուլիյէթլէրիմիգի թէվօի՛ էտէլիմ. մէս՝ ուլիյէթի իմթիյազլա թահվիլ էտէլիմ, վէ իմթիյազլարըմըզտա մէսէրրէթ վէ քէմալ պուլարլիմ:

Թ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՍՈՆ

ՔԻԹԱՊԸՆ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

Բիրինին Իրանտալը Երիցական միօրօնէրլէրինտէն Վեր. Ա. Բ. Գրօֆօրտ աթիաէքինի հիքայէ էտիյօր:

Բիրինտէն 60 միլ գատար ուզագտա պուլուսնան օւֆագ վէ սա՛իր դարիյէրտէն այրը գալմը:

պիր դարիյէտէ Չինին տինի պիր չիրքէթինէ մէնտուպ օլան իւլ Վա՛լիլ վար իտի: Լաքին պուշլար Պուտտանն թա՛լիմաթընտան քիւլիլէն նախօշնուտ օլուպ, պիր հազգ տին պուլմագ իչիւն չալըմազա դավլ ու գարար էլլէմիլէր իտի: Որիթիյանլըզա տա՛իր հիչ մա՛լիլմաթլարը եօգ իտիյօտէ տէ, րուշլարը սըսգ ու օալահա օ գատար օուսա՛մը իտի քի, իչլէրինտէն պիրիսինի պու մագսէտլէ խուսուսի թէհարրիյաթ ինքաթընա կէօնտէրմէյէ գարար վէրտիլէր, վէ օ՝ ալտէթ էտինէլէ գատար անըն՝ ա՛լիլսի խալգընն ինթիյաճաթըն տէֆ՝ ու թէպիլիլ էթմէյէ գարար վէրտիլէր: Օլ քիմսէ՛ իչպու թէհարրիյաթը էնաթընտա, Բիրինտէ պիգիլմ միօրօնէր օտաճըզ կէօրտիլ, վէ կէօգիւնէ անըն գալիլուսը իւթիլիլնտէքիլ լէվիա իլիլիպ, անըն իւզէրինտէ ճիօուս Բիրիստուր վա՛զա մախուս մահալա տէյիլ օգուտը: Օրայա կիրիպ քէնտիօինին արալտըրմագտա պուլուստըզը պէշարէթի իչիթտի: Պիրազ տահա թա՛լիմ օլուստըզտան օունրա, Ալլահըն Բէլամըն եանընա ալարագ վաթա՛նընա՝ ալտէթ էլլէտի, վէ եէնի թա՛լիմի քէնտիօինիքիլէրէ էօյրէթտի: Իւլ այտա պիր՝ տահա գիյատէ քէսպ ի մա՛լիլմաթ էթմէք մագսէտիլլէ սա՛իր երիլիլէր իլէ պէրապէր, 60 միլիք եօլ երիլիլէրէք Բիրինէ կէլիլ իտի: Մէյտար քիթապըզ վա՛ղզ պահէն անլէրին դարիյէօինէ կիտէր իտիյօտէ տէ, անլէր մա՛լիլիմ մալիք տէյիլ իտիլէր: Կիւնին պիրինտէ եանըմա առէմ եօլլայըզ, մահալարընա կիտիպ քէնտիլէրինի վաֆթիլ էտէպիլիլ միլիմ, տէյիլ օլա՛ալ էթտիլէր: Օլ առէմլէր՝ աճիպ օուրէթտէ Բ. Մուգատտէտէ աչինա իտիլէր: Օրագտա քէմալը թէ՛ աճիլապ իլէ կէրէքտէն թէրազգը էթմիլ պիր թագըմ խրիթիյանլարը թօլիլանմը կէօրտիլիլ: Անլէրին տու՛ալարը — գըզլար վէ գարըլար տախի տու՛ա էտիյօրլար իտի — տէրին րուհանիլէթ վէ լիտանճա կիւզէլիլք ճիհէթիլլէ մէշուր իտիլէր: Վէ լաքին պուշլար օտաճէք քէօյիլիլէր իտիլէր: Օլ իլը գիյարէթիմ միւնտաէպէթիլլէ 35 քիլի վաֆթիլ էլլէտիմ, վէ պուշլար չօգնա մուհարրէր քէլամ վաթըթաթըլլէ Ալլահըն Բուհընն թէ՛ օիրի սէմէրէլէրի թէսիլլէ օլուսա պիլիլէր իտի: Կէշէնլէրտէ օրայա պիգիլմ իլէ պէրապէր Բ. Մուգատտէտէ ա՛լիլ պիր թագըմ րէսմէր՝ կէօթիլիլալէք: Ճէմա՛աթըն գըսմը ա՛գամը՝ էօմըլէրինտէ թաօվիլ կէօրմէմիլլէր իտի: Լաքին թապիլիլէր աչլալըզ կիպի, օլ թապիլիլէրին կէօնթէրտիլլէրի Բիթ, Մուգատտէ հիքայէլէրինի պու էքինճինին, պու էյի Սամարիալընն վէ պու սա՛իրէնին թապիլիլի տիր տէմէյէ,

վէ չօգ տէ՛ֆ'ա Բ. Մուգատտէնին սէօղլէրինի գուլլանարագ, անլէրի նազլ էթմէյէ մուգթէտիր օլտուլար:

Բ. Մուգ. շիրքէթինին 1903 սէնէսի բափօր-թընտա թամա պուրատա վուգուլ' պուլմուլ օլան պիր վագը'ա հիքեայէ օլուլնըյօր: Պիր 'ա'իլէ խալ-գը պուլտուլմ քի' Պօգօրլարըն իղթիշաշը գէմա-նընտա տաղարա ֆիրար էթտիքլէրի գէման եերէ կէօմիւլ օլտըղլարը 'այնի ինճիլի վէ իւհի քի-թապլարընը գուլլանըյօրլար իտի: 'Ա'իլէնին փէ-տէրի էվլատլարընա պուլ քիթապլարըն կէօմիւլ-տիւլիւ եերի էյիճէ խաթրլարընտա ռաղլամալարը-նը թէնպիհ էյլէտի, թա քի էկէր քէնտիլէրի (է-պէվէյն) զանն էթտիքլէրի կիպի էօլէճէ օլուլլար իսէ, էվլատլարըն հազգ Ալլահա տա'իր օլան պի-կիյի մուհաֆազայա մախսուս իշպու եէկեանէ վաթթայա մալիք օլտուլար: Օ գէման միթիօնէր-լէր Ձինտէն քիւլլիլէն թարտ ու թէպ'իտ էտի-լէրէք, արթըգ Բ. Մուգատտէն պուլմագլըգ տա-իլէրի իմքեան խարիճինտէ օլաճագ տէյիւ զանն էտիլիյօր իտի:

Պուլ իշ էլէէվմ տօգթուգ սէնէլիք թէճրիպէյէ տայանա պիլմիշ տիր:

ԿԵՕՁԷ ԿԻՐԷՆ ՔԻԻՁԻԻՔ ՆԷՍՆԷԼԷՐ

Պա'գէն քիւլիւք նէօնէլէր կէօղէ կիրիպ, օրա-տա չօգ աղըը վէ բահաթթըղըղը մուճիպ օլուլ-լար: Չօգ տէ՛ֆ'ա կէօղէ էճնէպի պիր մատտէ կիրտիլինտէ, պիր աղ միւլտտէթ բահաթթըղըղը մուճիպ օլուլ իսէ տէ, չօղա վարմազտան պիր կէօնէ զարար ու զիյանը մուճիպ օլմայարագ, կէօգ եաշը իլէ պերապէր աղշարը չըգար: Պա'գէն 'ալէլ խաւսուս պիր աթէշ չընղըը կիպի պիր նէ նէնին օիվրի քէօլէլէրի պուլուլնտըղընտա, պուլ կէօգ կիւլէսինի իհաթա էտէն ինճէ զարը տէլէր, վէ ա-նըն իշինտէ էյիճէ եէրլէշիր, վէ անը չըգարմագ ի-շիւն թապի'աթըն հէփ օա'յ օւլ զայրէթլէրի պօշա չըգար: Օ գէման ինսան թապի'աթըն իմտառընա եէթիշմէյէ չալըշըր, վէ չօգ տէ՛ֆ'ա չափաղընը օի-լէյիմ տէր իքէն, կէօղլիւնիւ չըգարըր: Կէօղլիւնէ չընղը կիրմիշ օլան քիմօէ կէօղլիւնիւ ալըպ եու-մար, անը փարմաղըյլէ օղալար, վէ խաթրընա կէ-լէն օա'իլ հէր չէյի էտէր իսէ տէ, չընղը կէօգ կիւլ-լէսինին իշինէ տահա տէրին կէօմիւլիւպ իլթիհապ հաթըլ էտէր: Իշպուլ իլթիհապ նէթիճէսինտէ զա-րըն մէգքիւր չընղըյլէ իհաթէ էտէն զըսը չիշէր, վէ էճնէպի մատտէ պուլուլնտըղը եէրտէ էյիճէ եէրլէշիր, վէ անճագ կէօգ հէքիմինին ուֆագ իպ-րէսիլլէ, եախօտ պըշաղըյլէ չըգարըլապիլիւր, եա

եօգ իսէ կէօղլիւն թապազա ի զարնիյէսի իւզէրին-տէ պիր չիլ հաթըլ էտէր, վէ պուլ չիլ իլթիյափիէ-զիր օլտըղընտա, կէրիտէ ուֆագ պէյազ պիր պէ-նէք պրագըր: Մուլթուլ օլ քիմօէյէ քի, պուլ պէ-յազ պէնէք թա կէօգ պէպէյիլին զարչըսընտա օլ-մայըպ, պիր թարաֆտա վագը' օլուլ:

Ատէմին կէօղլիւ իշինէ պիր չընղը եախօտ չէօփ կիրտիլինտէ, օլ քիմօէ հէր չէյտէն էվվէլ զապթը նէֆսէ միւլթաճ տըր: Կէօգ օղալանմամալը տըր: Պիր քեաթէ թէմիգ սու ալըպ, իշինէ պիր ազաճըգ թուգ զօմալը, պա'տէհուլ պաշընը էյիպ, կէօղլիւնիւ օլ օուլըն իշինէ աալաթըմալը, վէ կէօղլիւ պիր գալ տէ՛ֆ'ա սիւր'աթլէ ալըպ զափամալը տըր: Էկէր պուլ ֆա'իտէ էթմէգ իսէ, մէգքիւր չընղըյլէ քիփ-րիքլէրտէն թուլթուպ, կէօղլիւն եօգարըքի գափա-ղընը աշաղըյա չէքէրէք վէ եինէ կէրի եէրինէ գալ-մաթը իշիւն անը պրագարագ չըգարմազըղը միւլ-քին օլուլ: Էկէր կէօղտէ հաթըլ օլան լէքէ ալիլէ-յէ պագարագ կէօրիւլէպիլիւր իսէ, օլ լէքէ չօգ տէ՛ֆ'ա մէնտիլին պիր ուճուլը զաթլայարագ, անըն քէօլէսինի պիր գալ տէ՛ֆ'ա խաֆիֆէ օլ մատտէ-յէ տօգուլնտըրըլարագ չըգարըլապիլիւր: Իշթէ պիր քիմսէնին կէօղտէն չընղըյլէ չըգարմագ իշիւն էտէ-պիլէճէյի չէյ պուլնտան 'իպարէթ տիր, վէ էկէր չընղըյլէ չըգարմագ պապընտա պէզլ էտիլէն իշպու խաֆիֆ օա'յ ու զայրէթլէր պօշա չըգարագ, վա-գըթ գա'յ էթմէքօրիլին հէքիմէ միւլթաճա'աթ օլըն-մալը տըր: հէքիմ տախի իլթիհապ եախօտ չիլ չափարըգ պիր հալէ կէլմէգտէն անը գօլայնա չը-գարապիլիւր:

ԿԻԻՆԷՇ ԶԻՅԱՍՈՐՆԸՆ ԳՐՅՄԷԹԻ

Փէք աղ քիմօէլէր զիյա ի չէմօին միգրօպլարը իթլաֆ էթմէքիւք գուլվէթինի հա'իլ իտիլինէ վա-գըթ աղըլար: Կիւլնէշին փէրթէվլէրի պիր չօգ 'իլլէթլէրին թօխուլարընը, անլէր զիյա ի չէմօն քեաֆի տէրէճէտէ ուզուլն միւլտաթ մա'րուլ օլ-մալարը չարթըյլէ մահվ ու իթլաֆ էթմէք գուլ-վէթինի հա'իլ տիրլէր: վէ լաքին մէգքիւր փէր-թէվլէր խաթթէթէն վէրէմ միգրօպլարընը մահվ ու իզալէ էտէրլէր: Սօգաղարա միլեօնլարճա վէրէմ միգրօպլարը թիւքիւրիւլիւր իսէ տէ, զիյա ի չէմ-օին անլէրի մահվ ու իզալէ էտիճի գուլվէթի սա-յէսինտէ անլէրտէն փէք աղլարը մուլթաթարալը օլուլլար: Վէրէմիլլէր իշիւն իզլիմլէր աղաթընտա քի եէկեանէ ֆարգ' անլէրին կիւլնէշ զիյալարընըն գուլվէթլէրի աղաթընտաքի ֆարգ աղըր: Յիլատէլ-ֆիանըն մէշուլը թապիպլէրինտէն Տօգ. Անտըր զիյա ի չէմօին միգրօպլարը թէլէֆ էտէն իշպու

գուվվեթինի խաթրընտա թուլթարագ, վերէմ միգ-
րօպարընը մահվ, ետխօտ անլերին թէգայիւտ էթ-
մէլերինի մէն՝ էթմէք իւզրէ, վերէմլիլէրէ 'իւրեան
կէօքալերինի շէմին տօղրօւտան վուրան փերթէվ.
լէրինէ մա'րուզ գըլմալարընը էմր ու թաւօրյէ
էթմիշ տիր, վէ միւմաիլէյհ իլէ օա'իրլէր պու վա-
գըթայը վերէմ 'իլլէթինին թէտաւիթինին պիր
գըսմը մագամընտա գուլլանըրլար, վէ իշպու ու-
սուլը թէտաւիթէն էն ա'լա սէմէրէլէր իսթիհսալ
էտիլմիշ տիր: Վերէմ միգրօպարընը նէմիաը վէ գա-
րանլըզ ետրլէրի սէվիպ, անլերտէ նէշվ ու Նէմա
պուլսըրլար: Իմօի խանէլէրիմիզէ միւմըին մէր-
թէպէ չօգ կիւնէշ զիյասը վէ թէմիզ հաւա կիր-
տիրմէքիյիմիզ լազըմ տէյիլ մի տիր: Փէնճէրէլէ-
րին փերտէլէրինի գալարըմագտան վէ փէնճէրէլէ-
րի աշմագտան գօրգմայընըզ: Կիւնէշ զիյասընըն
միգրօպարընը իթլաֆ էտէն իշպու գուվվեթինի
խաթրըմըգտա թուլթարագ, մէտէնիլէթին վերէմ,
ետխօտ ինճէ աղըր թա'պիր օլունան իշպու պէ-
լաթընտան իլէրի կէլէն մուխաթարայը ազալտա-
պիլերիզ:

ՄԱԹՊԱՍ

(Փրօֆ. Յ. Յ. Մանուկեան, Մերչէնթ-ն)

2

Մաթպա'ա իշիւն հէր շէյ պէօյլէ գօլայլաշարգ-
ճա, թապի'ի անըն մա'ամուլաթը տախի, խու-
սուսա քիթապ վէ զազէթա ճիհէթիլլէ դայէթ թէ-
քէսսիւր էտէճէք իտի: Հէր սէնէ եէնի նէշր օլը-
նան քիթապարըն 'ատէտի պիւթիւն տիւնեատա
135,000է պալիզ օլույօր: Պաւ ճիհէթտէ էն իլերի
մէվգը' թուլթան Ալմանիա օլուպ, սէնէտէ 26,000-
27,000 եէնի ճիւտ նէշր էթմէքտէ տիր: Լայփիցիկ
շէհրի պիւթիւն Ալմանիա վէ խարիճի տիյարլար
իշիւն մէրքէշ օլուպ, 150 քիթապ մաթպա'ա-
սընա, 236 թաօվիր մաթպա'ասընա, 750 քի-
թապըյա, վէ ախէր մահալարտան օրփարըշ
վերէն 9,370 քիթապըլար իշիւն չալըշմագ-
տա օլան 155 գօմիօսնըյա մալիք տիր: Ալ-
մանիատան օսնրա քէթրէթ ի նէշրիյաթ ճիհէթիլ-
լէ կէլէն տիյարլար վէ սէնէվի նէշրիյաթլարը
շուշլար արը: Ճափօն 25,000, Յրանսա 13,500,
Րուսիա 10,300, Իթալիա 10,000, Մ. Ամէրիգա
7,500, Ինկիլիթէրա 6,000, Աւստրիա 5,000: Պաւ
քիթապարտան պա'զըլար օալթ պիր գաշ եիւզ
նուսիէ թապ' օլունուր իքէն, ախէրլէրինին թա-
պը 50, 100, 200 տէֆ'ա թէքրարլանարագ,
նուսիլէրինին 'ատէտի եիւզպիւնլէրէ վասըլ օլուր:
Դիւթուպը Մուգատտէսէ պու օսն գապիլաէն տիր:

լէր: Սալթ Ինկիլիզ Բ. Մուգ. շիրքէթի 1804տէն
1904է գատար 100 սէնէ գարֆընտա 14 միւսն
'Օսմ. լրաօը մէտարիֆ իլէ 180 միւսն նուսիէ Բ.
Մուգ. վէ գըսմարըն նէշր էթմիշ, վէ կէլէն սէնէքի
նէշրիյաթը 5 միւսն օլմուշ արը: 1436տան պու
կիւնէ գատար, եա'նի 470 սէնէ գարֆընտա պիւ-
թիւն տիւնեատա թապ' ու նէշր օլունան ֆարգը
քիթապարըն 'ատէտի 13 միւսն գատար թախ-
մին օլունույօր, նուսիլէրինին 'ատէտինի իսէ
հիթապ էթմէք գապիլ տէյիլ տիր:

Ղազէթալարըն իպթիտաթը Թ. Մ. տան 59 սէնէ
էվվէ Յ. Չէգարըն Րօմատա մէյտան մահալարտա
վապ' էթտիրտիլի վուգուլաթը եէվմիյէ լէվալարը
'ատտ օլունա պիլիր: Պաւլարըն իսթի'մալը ու-
գուն վազթ տէվամ էթտի իսէ տէ, Րօմանըն
ինգըրազը իլէ ունուալըլար: Ձիւտէ իլքի դաղէ-
թա Թ. Մ. 800տէ հիւքիւմէթ մա'րիֆէթիլլէ թէ'-
օիթ օլունուպ, պու կիւնէ գատար Փէքին Ղա-
զէթասըն նամըլլէ տէվամ էթմէքտէ տիր: Էվրօ-
փատա 1500 թարիխինտէ չուլունաթը օիյաօիյէ
վէ թիւճճարիյէյի հալի պիր բէսալէնին նէշրինէ
Վէնէտիկտէ իպթիտար օլունտու: Պաւ բէսալէ
խուսուսի մահալարտա 'աւմուլա թագտիմ օլու-
նուպ, գրա'աթը իշիւն օգուլանլարտան պիր ման-
կըր ալընըր իտի: պու ազլէնին Իթալիանճա իս-
մի Կալէթիս օլուպ, շիմտի միւսթ'ամէլ օլան դա-
զէթա լուղէթի անտէն մուսիլաէզ տիր: Օլ գէ-
մանտան պէրօւ զազէթալարըն 'ատէտի սէնէտէն
սէնէյէ արթմըշ արը: Փօսթա վէ թէլէկրաֆ տա-
խի իմտատա եէթիլիպ, մուխապէրաթըն թէ'աթի-
սինի օսն տէրէճէ թէսիլ էթմիշ տիրլէր: Ուզազ
պիր մահալաւա վազը' օլան պիր քէյֆիլէթին խա-
պէրի գատիմտէ կիւնլէր վէ հաֆթալար օսնրա
ալընըր իքէն, թէլէկրաֆըն իհտա օլունմաթըլլէ
պէշ օն լուղէթտէն 'իպարէթ հաւատիթ թէլէկ-
րաֆիյէ վէրիլմէյէ պաշլանտը: շիմտի իսէ պէօյիւք
զազէթալար հէր էհէմիյէթիլ նօգթատա մուխ-
պիլլէր պուլունալըրարագ, պէհէր լուղէթ 1, 2,
5, 10, վէ հաթթա 50, ետխօտ 60 զուրուշ մէ-
տարիֆ իլէ, պա'զէն պիր գաշ եիւզ լուղէթ-
տէն 'իպարէթ թէլէկրաֆ խապէրլէրի ալըպ
նէշր էթմէքտէ տիրլէր: Պիր թարաֆտան խա-
պէրլէրին սիւր'աթլա ախզ օլունա պիլմէսի,
տիկէր թարաֆտան էհալիւնին խահիլլէ, եէնի խա-
պէրլէր պէքլէմէօի վէսիլէ օլարագ, չօգ փօլիթիգի
զազէթալար հէր կիւն, ետխօտ կիւնտէ իքի վէ
հաթթա իւշ տէֆ'ա նէշր օլունուրլար: Պա'զը
զազէթալարտան անճագ պիր գաշ եիւզ նուսիլէ
սարֆ օլունուր իքէն, ախէրլէր պիւնլէրնէ վէ հաթ-

Թա երեզպիւնէրճէ նուախէր Թապ՝ ու նէշը էթ-
մէքտէ տիրէր։ Շիրքէթի, Թիւճճարի, սէնաի,
'իլմի, ախլագի, բուհանի վէ Թաիւրէ պիր չօգ. մէ-
րաւար իլէ խալը խուսուսի զազէթալար տախի
նէշը օլունմագտա տըր։ Պիւթիւն տիւնեանըն
ֆարգը զազէթալարընըն վէ րէսաիլի մէվզութէ-
նին ապէտի Թագրիպէն 75,000 հիսսապ օլունուլոր՝
Պաւ տաիւրէտէ իլը մէվզըի իհրազ էտէն Մ. Ամէ-
րիգա օլուպ, 21,300 զազէթա նէշը էթմէքտէ
տիր. պունլարըն 2,600իւ կիւնլիլը, 16,000ի
հաֆթալըզ, վէ 1,900իւ ալըզ նէշըիյաթ տըրլար,
Թապիլի զազէթալար ճիհէթիլէ Ալմանլար էն ի-
լէրի տիրէր։ Ալման իսանընտա նէշը օլունան
9,100 զազէթատան 6,000 գատարը միւսապվը
տիր։

Մ. Ամէրիգանըն քիթապ, նօթա, Թապիլի,
տէֆթէր վէ քեաղըտ իւզէրինէ մաթպու ախէր
կէօնա նէսնէլէրտէն սէնէվի վարիտաթը 60 միւսն
'Օամ. իրա գատար օլուլոր. պունտան էննէպի
տիյարլարա 1½ միւսն Օ. իրալըզը իրաճ օլունու-
լոր. Ալմանիանըն պու ճիհէթտէն սէնէվի վարիտա-
թը 50-60 միւսն 'Օամ. իրաճընա պալիզ օլուր,
էննէպիլէ իրաճաթը իսէ 10 միւսն 'Օամ. իրա-
սընը թէճապուզ էթմէքտէ տիր։

Գատիմտէ Փէրկամօնտա, Լիքէնտէրիյէտէ,
Բօմատա վէ ախէր պէօյիւք չէհրէրտէ պիւնէրճէ
ճիլտի հալի պէօյիւք քիւթուպիսանէլէր պուլունուլ
իտի իսէ տէ, մաթպա'անըն իճատընտան պէրու
հէր տիյարտա, հէր չէհրտէ քիւթուպիսանէլէր թէ-
սիւ օլունմագտա տըր։ Ազտէմճէ մէտրէսէլէր վէ
մանաթըրլար, սօնրա տար իւլ ֆիւնուլար 'իլմի
մէրքէզլէր օլարագ, քիթապլար ճէմ՝ էթմէքտէ
իտիլէր. սօն աթրտա իսէ հէր մէքթէպ, հէր զէն-
կին ֆէրտ, հէր մու'ալիւմ պիրէր քիւթուպիսանէլէ
մալիք օլմայա չալըմը տըր, վէ Գարնէկի կիպի
չօգ զէնկիւնլէր 'ուսմամըն իօթիֆատէսի իչիւն չօգ
չէհրէրտէ 'ալէնի քիւթուպիսանէլէր թէ'օիս էթ-
մէքտէ տիրէր։

Հէր սանա'թ, հէր հիւնէր քէնտինճէ տիւնեա-
յա ֆա'իտէլի օլմուշ տըր, լաքին հիչ պիրիօի
մաթպա'ա գատար հէր ճիհէթլէ ֆա'իտէի մու-
ճիպ օլամամըն տըր. մաթպա'ա սանա'թլարըն փի-
րի, վէ մէտէնիյէթին մուհաֆըզը թէսմիյէ օլունուա
սէզա տըր։

006

ԽՐԻՍՏԻՅԱՆԼԳԴՏԱ ԷՆ ՄՈՒՀԻՄՄ ՇԷՅ

(Վլէր. Փաւսէլ իւլիւրէրէան, իւլիւր)

Նազարէթիլ Յիսուսըն քէնտի էօլիւմիւնտէն
սօնրա պու տիւնեա իլէ օլան միւնասէպաթը՝ գա-

վա'իտի պէշէրիյէնին մա ֆէվզիւտէ օլան պիր
'ալագա տըր։ Օ՝ զէման ու մէքեանտան միւնէզ-
զէհ օլմաղլա պէրապէր, քէնտի քիլիսէօինտէ վէ
քէնտինէ իման էտէնիլէրին գալպիւտէ մուհիպպ պիր
տօթ մագամընտա տա'իմա շա'սէն հազըր տըր։

Պու մուհիմ հագիգաթը իլը էվվէլ Պօղոս ա-
ռաքեալ աչիքեարէ վէ 'ամէլի աուրէթտէ իպրազ
էթաի։ Պօղոսըն տէրուհինտէ էմմանուէլին շախ-
օի հուզուրը օլ տէրէճէ փարլար քի, իւզու ա-
գիւմ վագը'անըն իզահը իչիւն, խրիսթիյանըզ անա
միւնէթտար տըր։ Պօղոս առաքեալ Յիսուսը ին-
սան մագամընտա նէ կէօրմիւշ իտի վէ նէ տէ Թա-
նըր իտի. վէ լաքին խրիսթիյան քիլիսէօի՝ Պօղոս
եւտիլլէ էմմանուէլ հագըրնտա պէօյիւք պիր իլ-
համ գապուլ էթաի։ Միւթէ'ալըն էօրարէնկիլ ի-
տարէօինտէ Պօղոսա մախուս օլան իլհամ շու տըր
քի, տտէմ օղուլարը Բրիստոսը ինսանի կէօզ-
լէր իլէ կէօրէճէք եւրտէ, իման կէօզլէրի իլէ սէյր
էյլէսէլէր, օլ վագթ, էմմանուէլ՝ էպէտի հայաթ
վէրմէք իչիւն ինսանի գալպիւտէ եաշայան շա'սէ
պիր գաթ իտիլլէն էմին օլաճագլար տըր։ Շիմաի-
քի թէճրիպէ կէօթէրի քի, սալթ Լինճիլլէրին
գուլուտաթը՝ անլէրին սաֆիլիլլէրի վէ օրհնաթընը
գապուլ էթմէքլէ պէրապէր, Բրիստոս տէնիլլէն
քեամիլ վէ իլահի գաթըն մէվճուտիյէթինի Թաս-
տիգէ քեաֆի կէլէմէյէճէք իտի։ Բրիստոսըն ճիս-
մանի հուզուրըն սալթ քէնտի շալիւրտլէրի կէօ-
նէնմիլ իտիլլէր։ Անը քէնտի կէօզլէրի իլէ կէօրմէ-
յէնլէր՝ օլ առաքեալլար միսիլլու Բրիստոսա նա-
սըր Թապի՝ օլմալը իտիլլէր։ Էկէր գըյամ էտէն
Բրիստոս՝ ինսանի իրատէթ վէ գալպիւր իւզէրինէ
սալթանաթ սիւրէճէք իսէ, քէնտինէ իման էտէն-
լէրի իլահի գալվլէթ իլէ տօլուրաճագ իսէ, մու-
ճիպ ի թէգալէթ էվսաֆը. Թաթիլի էտէճէք իսէ,
վէ քէնտինի զէմին իւզէրինտէ ճէսէտլէ կէօրմէյէն
ատէվլէր վաթըթաթըյէ քէնտի իլահի-ինսանի 'էօմ-
րիւնիւ իպրազ էտէճէք իսէ,՝ իլթէ պունլար վէ
պունլարա միւսաթըլ պիր Թագըմ՝ մէ'էլլէլլէրին
լայըզըյա հալլ օլունմաթը իչիւն, Պօղոս առաքեալ
կիպի պիր գաթա ինթիյաճ վար իտի։

Գալաղիէլին շալիւրտի Նէհուաիլիլին սօֆու
համիսի, վէ խրիսթիյանըզըն առու.ի էքպէրի օ-
լան Պօղոսա Շամ հօլունտա սէմատան անսըզըն
լէմ'ան էտէն նուր միյանէսինտէն Բրիստոսըն աչի-
քեար օլմաթը, մահգա իլահի պիր իհսան իտի։
Կիւրոս՝ տօթլարընտան պիրինէ պիր ալթուլ գա-
տէհ հէտիյէ էտիպ, պիր ախէր տօթթուլը տախի
պուս էթտիլլինտէ, ալթուլ գատէհի ալան՝ տիլլէրի
քէնտինտէն զիյատէ պիր լութֆա նա'իլ օլաւ

տէյիւ տիւնէնէնէն, օլ պուտի ալանա հաւտ էյէտի: Գատիր ի Մաթլագ՝ ասարար էվէլ Աթի- նայը մէմէր ասնէմէր, միւքէլէֆ մա'պէտէր վէ հէր կէօնէ ֆիւնունը զարիֆէ առարը իլէ տօլ- տուրաղընտա, վէ գատիր Թարսուսը Եունան է- տէպիյաթ վէ ֆէլուէֆէսի վէ 'ալիմ' զաթլար իլէ չէնլէնտիրտիյնտէ, վէ գէմիւնի փրէնտէրինի զի- զըյմէթ ճէվէրլէրլէ թէզեհն էյլէտիյնտէ, Թար- սուսը Պօղոսըն սէմայա միւթէվէճճիս օլան ալնը իւզէրինէ իլահի պուտէ վազ՝ էյլէտի: Հազիգաթէն Պօղոս ինճիլի նուրը չայ՝ էթմէք պապընտա տի- կէր չակիրալէրէ գըյաթէն, պիր մէվզը՝ ի 'ալի ին- րազ էտէր: Բրիստոս հատուր զաթընտա գուճէլալ ալը: Լաքին Պօղոս՝ օլ էպէտի չէմիւն էօյլէ պիր ալինէսի տիր քի, իպն իւլ ինսան անտէն խուսու- սի (պիր մա'նատա 'աքս էտէրէք, խրիսթիյան տիւնեասընը սէմալի նուր իլէ թէնվիր էտէր:

Թա'րֆէլէրին մէհուր առաքեալը՝ իման վէ Բուհ իւլ Գուտս իլէ տօլու, հէրարէթլի Պօղոսըն եհնի 'էտիրիւնիւ տիգագաթը 'ազիմէ իլէ միւթա- լա'ա էտինիզ, Դամասկոս եօլունտա Բապալը կէօր- տիւքտէն սօնրա, անըն պիւթիւն վարըղը Բրիս- տոս իլէ մէմղուճ ալը: Տիւնեամըզ Բրիստոսա տօղրու Պօղոսընքինտէն առաւ զիյատէ տէրին պիր վազֆը նէֆօ էլէնվիմ կէօրմէմիլ տիր: «Արթըզ պէն էալամայօրըմ, անճազ Բրիստոս պէնտէ էալայօր» քէլամը թարիխէ մախուս պիր իֆատէ սուրէթի տիր քի, Պօղոսըն Բրիստոս իլէ օլան 'ալագաթը- նըն սօն տէրէճէ էազընլըղըն կէօթէրիր: Պօղո- սը իտարէ էյլէյէն գուվէթ վէ անըն տէրուհին- տէ էալայան զաթ՝ էյմանուէլ իտի: Անըն էֆ- քեար ու միւլահազաթընը թէրֆի՝ էյլէյէն վէ զա- 'աֆիյէթինի գուվէթլէնտիրէն եհնէ օ իտի: Պօ- ղոս՝ Ալահա վէ ինսանլարա տօղրու պիր 'ալզը սէմալի իլէ սիւզան օլարագ, պիր մա'նատա թա- գաթը զէչէրիյէնի մաֆէվզինտէ պիր սա'յ ու իգ- տամ կէօթէրտի: Օ՝ էփիգուրի վէ Բէվագի (Խթօիզ) ֆէյլէսուֆլար, վէ միւվէսվիս խրիսթիյանլար հու- ղուրընտա պիւլէնտ ափալէ նիտա էտէր իտի քի, քէնտիսի Բրիստոս իլէ պէրապէր սալպ օլունմըչ, Անըն իլէ տէֆն օլունմըչ, վէ գըյամ տախի էյլէ- միլ տիր: Իչպու առաքեալ Քիէն Պօղոսըն ըմ տէլէնլէրի թա'զիր էտէր, վէ պօղալանան վէ Ալ- լահըն սաղընտա օթուրան Գուզուրըն ճէլալինի քէնտի հայաթընտա կէօթէրիր իտի:

Պօղոս՝ առաքեալ ետէրլէ խրիսթիյանլըղա 'ա- մէլէն պէյան օլունան մուհիմ փէյղամ շու ալը քի, օ՝ քիլուէլէր թանդիմ էթտիյնտէ, պիհիսապ առնմէրի իմանա կէթիրտիյնտէ, միւճիզէլէր ին-

րա էյլէտիյնտէ, քէմալը մուվաֆֆազըյէթլէ վա'զլար վէ մէքթուպլար հազրրաւաղընտա, խը- րիսթիյանլըղը իզան վէ միւտաֆա'ա էթտիյնտէ, վէ Արիսպագոս օրթասընտա տուրուպ, Աթինալը- լարա նամա'իւմ իլահ հազրընտա պէլիզ պիր նութգ իրատ էթտիյնտէ, էյմանուէլ անըն զալ- պինտէ թէմէքըիւն էտիյօր իտի: Իչպու վազը'ա- լար իպրազ էտէրլէր քի, ճիւմէ իմանտարար տա- խի Պօղոս միսիլու Բրիստոս իլէ տախիլի պիր րապըթատա պուլունապիլիլէր: Ջէմանէմիզ խը- րիսթիյանլարը՝ Յովաննէս վէ Պետրոս կիպի Բրիս- տոսը ճէսէտա էթթէմէզլէր: Լաքին անլէր՝ Պօղոս կիպի Անը քէնտի ճէսէտի հէյլէլէրինտէ թա'զիզ էտէպիլիլէր: Էլէր ճէնապ ը Հազգա քէնտի իպնի վահիտինի Պօղոսա իզհար էյլէմէք միւնաթիպ կէօ- րիւտիւ իսէ, Անը պիզէ տախի ալիքեար էթմէք միւմքին օլապիլիլէր: Էլէր Պօղոս իլահի զաթ իլէ մէմու օլուպ, բուհընտա օղուլուպ հազընը հիսս էտէրէք, «Ապա, Փէտէք» տէյիւ նիտա էթտի ի- սէ, չիմտիքի միւճիւնլէր տախի անըն կիպի 'այնի նէվտէն պիր թէճրիպէյէ մալիք օլապիլիլէր: Ջի- րա չիմտիքի խրիսթիյանլարըն մէվզը՝ տիկէր չա- կիրտիլէրինքինտէն զիյատէ Պօղոսընքինէ պէնզէր: Հաթթա սէմալի նուր Պօղոսա անուրըն լէման էթտիյնտէ, վէ Բրիստոս անա զահիր օլաղընտա, օ՝ Եհնուտիլիք վէ 'ալէլիսուսուս ֆէրիսիլիք բուհը իլէ տօլու իտիյնտէն, պիզտէն զիյատէ զայրի միւնաթիպ ալվալ իլէ մուհաթ իտի: Բեհաճըի էմ- մանուէլ պու կիւն թէքըար զահիր օլուպ, քիլի- օլէրիմիզի սէմալի նուր իլէ թէնվիր, բուհանի մէ՛մուրարըմըղը իլահի մուհապէթ իլէ ալէվրիզ էտէ իտի: Բեհաճըի Պօղոս ետիլլէ զահիր օլան խրիսթիյանլըղըն իչպու 'ազիմ փէյղամը հէր պիր շախստա 'ամէլէն ինրա օլունա իտի:

Գատիր Բոմալըլար քէնտի տիւլմէնլէրինի եհ- նէրէք, Բոմայա էճնէպի պիր փուլի կէթիրտիլէ- րինտէ, անա Ջաֆէր իսմինի վէրիլլէր իտի, վէ Ջա- ֆէր թէսմիլէ էթտիլէրի իչպու իլահ՝ ինթիմալէն քէնտիլէրինտէն գալար խիւլետաղըլա, անըն գա- նատարընը քէսէրլէր իտի: Ահ, գատիր փուլ- փէրէթ Բոմա իչիւն, պու նէ 'ազիմ պիր պէտ- պալթըզ իտի: Անլէր՝ քէնտի իլահարընըն տա'ի- մա քէնտիլէր իլէ պէրապէր պուլունաճաղըն է- մին տէյիլլէր իտի: Անլէրտէն չօղլարը՝ քէնտի ի- լահարընըն եա սըրգաթ օլունաճաղը, եա զապթ օլունաճաղը, վէ եա տա զալաճաղը թէսալվուրը- նը թալըյարագ, տա'իմա պիհուղուր իտիլէր: Լա- քին սիզ՝ էյ խրիսթիյանլար, էմին օլունըզ քի, էյմանուէլ իպլիտաւտէն պէրու: ասնմէր ալա-

առնտա աաքին՝ օլմագտա օլուպ, քէնտինէ՝ իման էտէնլէրին էպէտի րէֆիգի տիր։ Օ՝ նէ Ռօմանըն, նէ տէ Աթինանըն փուլարը կիպի ատէմլէրին իւմիտինի պօշա չըգարմազ։ քէնտինի գապուլ էտէնլէրէ ախլագի գուվլէթ վէ բուհանի իւմիտ իհօան էտէր։ է՛յ մէյուս կիւնանքեարլար, միւթմէին օլունըզ քի, էկէր Բրիտոտո գալպինիղէ պիր քերրէ կէլիր իսէ, արթըզ քէնտիլիյնտէն կիթմէզ. էկէր կիտէր իսէ, ալ սէպէպ՝ օրգին թափընտըղընըզ կիւնանլարընըզ վէ սօն տէրէճէ նէֆսփէրէօթ. լիյինիզ տիր։ էմմանուէլին ճիթէ տիւնեանըն նիհայէթինէ գատար պէն տա՛իմ էլ էվգաթ օրգին իլէ պէրապէր իմ՝ քէլամը՝ պիհիսապ միւ՛մինլէրի աօրլարտան պէրու ճէաարէթլէնտիրիպ, սէմալի տիյարա իրչատ էյլէմէքտէ տիր։ Հէր զէման ու մէքեանտա պինլէրճէ տուլլար վէ եէթիմէր՝ Ա. նա միւրաճա՛աթ էտէրէք, զէմինի վէ հէմ տէ սէմալի մանանա իլէ պէօլէնմէքտէ տիրլէր։ էմմանուէլին խաչընըն սայէսինտէ, մէլիլ վէ մաւ. զուէն նիչէ ճանլար սայէպան օլմագտա տըրլար։ Իպն իւլ ինսանըն՝ քէնտի սօն մուհիմ իլհամլա. րընտան պիրի օլան, Վեինէ կէլիպ օրգին քէնտի եանըմա ալըրըմ, թա քի պէնիմ օլաըղըմ եերտէ օրգ տախի օլաընըզ՝ ճէվէր փարէ քէլամընը՝ ալթուէն եազըլար իլէ գալպիւրինիզ իւզէրինէ եազընըզ, էօյլէ իսէ, է՛յ էմմանուէլ, թէքորաթէն կէլ, վէ էթէր 'ալէմինտէն եօզարը՝ ազլ բուհանի 'ալէմէ պիգի շախտէն սէն նազլ էյլէ։

ԿԻԼԻԿԻԱ ԻՆՃԻԼԻ ԻԹԹԻՀԱՍ ՏԱ՛ԻՐԵՍԻՆՏԷ

ԹԵՊՇԻՐ Ի ՊԵՇԱՐԵԹ

Էֆէնտիմիզ Յիսուս քէնտի շալիտլէրինէ էմր էտէրէք, «Պիւթիւն տիւնեայա կիտինիզ, վէ հէր մախլուգա պէշարէթի վա՛զ էտինիզ» (Մարկ. 16. 15) տէմիչ տիր։ Պու էմր հալա պազը վէ նաֆըզ օլուպ, խրիթիյան քիլիթէօինին մէվճուտիյէթի. նին մագսէտի տախի, անըն մուճէպինճէ, ինճիլի պիւթիւն տիւնեայա վա՛զ էթմէք տիր։ Բիլիթէնին պիրիճիք մագսէտի պու օլմաղլէ, պիր քիլիթէ նէ նիսպէթտէ ինճիլի վա՛զ էտէրօէ, անճագ օլ նիսպէթտէ Բրիտոտոն քիլիթէսի տիր։

Թէպչիր ի պէշարէթ՝ Բրիտոտոս օլան մուհապպէթիմիզին իսպաթը տըր։ «Հէր քիմ քի էմրլէրիմ քէնտինտէ պուլուէնպ, անլէրի հըֆօզ էտէրօէ, պէնի օէվէն օ տըր։» Անըն էմր ի 'ազիմի՛ պիւթիւն տիւնեայա կիթմէմիզ, վէ հէր մախլուգա պէշարէթի վա՛զ էթմէմիզ տիր։ Պու էմրէ իթա՛աթ էտէն Բրիտոտոս սէվէն տիր, վէ անճագ Բրիտոտոսը օէվէնլէր պու էմրէ իթա՛աթ էտէպիլիլլէր։

Սօն սէնլէրտէ կիլիկիա ինճ. Իթթիհատ տա՛ի. րէօինտէքի քիլիթէրիմիզտէ թէպչիր ի պէշարէթ արզուսընըն ալանմաթը, եա գուվլէթլէնմէթի՛ մուհիմ վէ մէթրրէթպախչ պիր վազը՛ա տըր։ Պու նուէն պիր ֆարզը բուհանի իտիյինի պիլմէյէն նիչէ ճէմա՛աթլար՝ Ռապըմըզըն էմր ի 'ազիմինին մա՛նաաընը տէրք էթմէք խուսուսընտա ալանմըշ տըրլար։ Վէ ինճիլին վա՛զընա գաթէն ազ եա չօգ օլան նիչէ ճէմա՛աթլար տախի տիյարըմըզտա օլան պա՛զը ինճիլի հէմչիրէ քիլիթէլէրէ եարտըմ էթմէք, եա տահա ուզագ մահալլարա, եանի փութփէրէօթ տիյարլարա ինճիլի կէօնտէրմէք խուսուսընտա եէնի պիր շէվզ ու կէրմի իպրագ էտիյօրլար։

Եինէ տէ ֆարզըմըզ թէմամէն իներա էթմէտիյիմիզի մուգիրր իզ։ Տա՛իրէմիզտէ ինճիլին իչի. նին միւլէթէր օլմասը իչիւն չօգ տու՛ալար էտէ պիրի իքէն, ազ իլէ իթթիֆա էտիյօրըզ. չօգ ազչէ վէրէպիլիր իքէն, ազ վէրիյօրըզ. չօգ տէֆա զիյա. րէթ էտէպիլիր իքէն, ազ կիտիյօրըզ, Հաթթա պա՛զը մահալլէր վար տըր քի, քեաֆի ազչէմիզ օլմատըղը էճլտէն, օրալարա վա՛րըզ եա մու՛ալլիմ կէօնտէրիլմէյօր։ Միթիօնէլէր հէյէթինին ֆազիր քիլիթէլէրիմիզէ՛ ի՛անէսի պէ հէր օէնէ 25 իրա նիսպէթինտէ թէնզիլ էտիլմէքտէ տիր։ Բեա՛քի հէման օլ նիսպէթտէ եերլի քիլիթէլէրիմիզին օէխալլէթի իզտիյատ պուլսա։

Պու սէնէ եերլի քիլիթէլէրին խուսուսէն իքի մագսէտ իչիւն էլ ուզաթմալարը լազըմ տըր։ Վա՛րըզ եա չօպանըն մա՛ալընը թէմամէն վէրմէյէ գատիր օլմայան քիլիթէլէրէ եարտըմ էթմէք իւզրէ, եիւզ (100) իրատան զիյատէ պիր մէպլաղա, վէ քիլիթէ պինասը թա՛միրի եա ինչասը ճիհէթիյլէ ինթիյաճը օլան պիր իքի մահալա եարտըմ էթմէք իւզրէ, էլլի իրատան զիյատէ պիր մէպլաղա լիւզոււմ վար տըր։ Պու քէնէ պինա ճիհէթիյլէ եարտըմա միւհթաճ օլան էն պէլլի մահալ՝ Հաճին ըս. թաթիօնընտա Յէքէն գազասը օլուպ, օրատա պիր 'իպատէթկեանըն թէտարիքի իչիւն 30 իրա, քէզալիք Ատանա օթաթիօնընտա Մէրսին ճէմա՛աթընըն 'իպատէթկեանըն իչիւն 20 իրայա էչէտա ի ինթիյաճ վար տըր։ Տա՛իրէմիզտէ օլան հէր պիր ինճիլի քիլիթէնին հէմ տու՛ա, հէմ հէտիյէ իլէ օլ մահալլարը զիքը էթմէթինի րէճա էտէրիզ։

Թէպչիր ի պէշարէթ նամընա հէտիյէլէր 'Այն. թապտա Մր. Մէրիլլ իօմինէ, վէ քիլիթէ պինալարը նամընա հէտիյէլէր Մարալտա Մր. Լի իօմինէ իրօալ էտիլէպիլիր։ Հէտիյէլէրիմիզ Յուսիս այնտան էվվէլ օլ իքի զաթլարա վասըլ օլուսն, վէ հիչ պիր քիլիթէ պու 'ինայէթտէն մահրոււմ գալմասըն։

Պօլ տախի Ալլահըն՝ քենտի քիլիսէլէրինէ իհ-
սան էթտիյի պիր 'իհայէթ տիր: Բապարմըզ Յի-
սուսըն Վէրմէք ալմագտան գիյատէ միւպարէք
տիր» (Ամար. 20. 35) տէտիյի քէլամը տէրխաթըր
էտէլիմ: Վէ սիզ, էյ պիրատէրլէր, ճէր խուսուս-
տա, իմանտա վէ քէլամտա վէ 'իլմտէ վէ հէր պիր
ղայրէթտէ վէ օիզտէն պիզէ օլան մուհապպէթտէ
իլէրիլէտիյինիզ միսիլու, պու 'իհայէթտէ տախի
իլէրիլէտիյինիզ» (2 Կորն. 8. 7):

Թէպիլիր ի պէշարէթ հէյ'էթի թարաֆընտան

Ս. Ս. Գ. Գ. Գ. Գ.

3 Փետր., 1906

Ս. Գ. Գ. Գ. Գ.

Հ. Գ. Գ. Գ. Գ.

ՊՕՂԱԶԱՅԱՆՍԱ ԾՆՈՒՆԴ

Աւետիքէրն սահիֆէլէրինտէ Ծնունդ հագգըն-
տա մուհարրէր պէնալէրի գրա'աթ էտիպ, կէհմիշ
օլան շու պէօլիւք կիւնիւն մա'նաօընըն 'իւլվիյէ-
թինէ վազըթ օլտոււմ: Վէ լաքին նիչէ թարաֆլարտա
քիլիսէլէր վէ փողովարանլարտա պու կիւն միւ-
նաօէպէթի իլէ Մէլէքիւթ իւս Սէմալիյէնին թէ-
րազգըսընա պիր խըզ վէրիլմէսինի միւպէյնին
խապէրլէրի տէ օգուտըղըմտա, գալպիմ տէրուհիմ-
տէ միւլթարիպ օլտոււ, վէ պիզիմ գարիյէմիզ է-
հադիսինին մէսլէքինին էտնալըղը կէօղլէրիմ էօ-
նիւնէ նազը օլտոււտա:

Պօղաղայանտա պու սէնէ Ծնունդ միւնաօէ-
պէթիլլէ պա'զը խանէլէրի գիյարէթ էթմէքիլիմին
իլլէ տէֆ'աթը օլտարաք, կէօրտիւմ քի, հիչ պիր խա-
նէտէ Յիսուս Քրիստոսըն իսմի գիքըր օլտոււմա-
տը, վէ էնտաւտտան միրաօ գալմա, «Ծնորհաւոր
Ծնունդդտան պաշգա, անճաք բազը վէ շարապ
գատէհլէրինի կէօրէ պիլիւթին: Նէ 'աճ'ապ հալ-
Քրիստոսըն տօղուշու կիւնիւնիւն թէպիրքի միւ-
նաօէպէթիլլէ Շէյթանըն իրատէթինի ինրա էթ-
մէք: 'Աճէպա Յիսուս Քրիստոսըն արգու էթտիյի
պու մը տըր տէյիւ զանն էտիյօրըզ: Օլ Զաթը
զիւլէլալ, քենտի նամը ճէլիլի գիքրինէ միտէ-
լէրիմիզի, քիսէլէրիմիզի խարապ էթմէմիզի' մի
արգու էտէր: Պիզիմ կէճէ ռապաշլարա գատար
'իլլէթ էտիպ, շարապ շաղըրմամըղըն, վէ օէրխօշ
հալտէ պիր խալըր րէզալէթ իլէ էվտէն էվէ տօ-
լաշմամըղըն, վէ օլ օուրէթտէ տէ 'իպատէթխանէ-
յէ կիթմէմիզին Քրիստոս իլէ նէ' ալագասը վար:
Ազըլ պաշտա Խօզ, գան թահրիք օլտոււմուշ, իրատէթ
Շէյթանա թէսլիմ էտիլմիշ պիր հալտէ օուլըլան
'իպատէթ վէ տու'ալարը Քրիստոս գապուլ էտէր
մի: Պուլուն իչիւն մի տօղտու Քրիստոս: Պէօլլէ
'ազլէն պիլէ թէսլիմ էտիլմէզ աշվալըն ինրաօըր ի-
չիւն մի Օ թաճ վէ թախթընը թէրք էտիպ, տիւն:

Կայա Նազիլ օլտոււ: Հաշա: Ծիւմէմիզ տախի պի-
լիլիզ քի օլ Զաթը շէրիֆ տիւնեանըն տիւլմիւշ
օլտըղը մէզլէթտէն անը խէլաօ վէ թէրֆի' ի-
չիւն նազիլ օլտոււշ տըր: Հէզարան Կազըզ օլ Ծնուն-
դըն իւլ կիւնիւնիւն կէճէ վէ կիւնտիւզլէրինտէրա-
զը վէ շարապ իչիւն օարֆ օլտոււն փարալարա Սը-
րաօը կէլտիքճէ տէ ճէհալի ֆուզարա տըր, քեար
Խօզ տըր, օլ սէպէպտէն վարիզ, փափաօ վէ խօճա
վէ սա'իր մագափաթ ի խայրիլէյէ վէրէճէք փարամըզ
Խօզ տըր» տէրսինիզ, Կա Նա'ալ իւլ Եիւզ խրիս-
թիյան խանէթինի հալի պիր գաթապատա սէնէ-
նին տիլէր կիւնիւնիւնի միւսթէնա թաւթարազ,
սալթ շու կէչէն իւլ Ծնունդ կիւնիւնիւնտէ էն ա-
շաղը հիսապ իլէ 1,800 օզգա բազը շարապ օարֆ
էյլէտինիզ: Պուլուն պէսէլի օլաճազ 2,000 զըշը,
պէլքի տահաֆազլաթընը, միտէնիզի խարապէթմէք,
վէ օիզի ինսանիլէթտէն չըզարմազ իչիւն հիւսն ի
րիզա իլէ վէրտինիզ: Փարանըզ իլէ զալլալար վէ
միւնազա'ալար չըզարմազա բազի օլտոււնըզ: Ամ-
մա Քրիստոսըն մէլէքիւթիւնիւն իլէրի կիթմէօի-
նէ վէրէճէյինիզ պիր մէթալիք իչիւն նէ գատար
կիւնիւնը չէքէրսինիզ քի օ օիզի նէ սէրխօշ է-
տէր, նէ օզազլարտա րէզալէթէ կիրիֆթար է-
տէր: Խայի ճէհալէթիմիզ վար: Պիզի իհաա էտէ-
նէ պիր մէթալիք վէրմէք իսթմէզ իզ: Լաքին
պիզի բուհանիճէ վէ ճիսմանիճէ խարապ էտէնէ
քէքէլէրիմիզի ճէօմէրտէն աշարըզ: Ծիւմէմիզ
տախի պէօլլէ էյամը իլէպիրքեաթտա բազը վէ
շարապ գատէհլէրինի էյլէրիմիզէ ալըր իքէն, շուս-
լարը տիւլիւնէլիմ վէ օսնրա օլ մէլուշը իչէլիմ:
(1) Պու Կախաճաղըմըզ Քրիստոսըն իրատէթինէ
մուվաֆը'զ մը տըր: (2) Պուլարա վէրիլէն ազ-
չէյի տահա նաֆի վէ գալպի մէթուր էտէճէք
Խօլտա գուլլանա պիլի'ր մի իզ, (3) Ինսանիլէթ վէ
հալսիլէթ վէ սըհիլէթ նօզթա ի նազարընտան պա-
զըլաղտա, պու տօղրու մը տըր: Սէվկիւլիւլէր,
օլ իչտիյինիզ, օիզին էվալարընըզ վէ 'ա'իլէնի-
զին կէօզ Կաշլարը տըր, օլ իչտիյինիզ աֆիյէթ
նամը ալթընտա զէհիրլէր տիր: Քրիստոս պէօլլէ
տէհիլէթի վէ մուզիրը Խօլտա Ծնունդընը թէպիրք
էթմէնիզտէն մէմնոււն մը տըր:

Պօղաղայան

ՆՆԻՏՈՆ ՍԱՀԱԿԱՆ

«ՄՈՒԴԱՏՏԷՍ 'ԷՕՄՐ» ՆԱՄ ՔԻԹԱՊ

Շու օսն սէնէլէրտէ տիյարըմըզ Ինճիլի քիլի-
սէլէրինին պա'զըլարընտա գուհուրա կէլէն ինթի-
պանը բուհանիտէ, Կէնի 'էօմրէ պէտ էյլէյէն
նիչէ մի'մին վէ միւլմինէլէրէ մուճիպի գուլ-
վէթ վէ ճէսաթէթ օլաճազ բուհանի քիթապլա-

բըմըզըն զընէթի ճիւղէմիզէ մալիւմ պիր քէյֆի-
յէթ տիր:

Հէր նէ գատար 1903-1904 «Աւետարան» լէրին-
տէ Էնարիւ Միրրէյ, Թ. Պ. Մէյըր վէ Ճօրճ Հ. Բ.
Մէքլրէկօրըն «Երեսնամեակ» լէրին, «Բրիտանիական
կեանքը» «Բուհանի րիսալէլէր» վէ «Մուգատտէս
'Էօմը» նաման էօրլէրի, Վեր. Մ. Կ. Փափազեան
վէ Վեր. Ա. Զ. Եղոյեան վաթթասըյէ թէրճէմէ
օլունարագ պէնտ հալինտէ նէյր օլունմըյ, վէ գա-
րիյունա մուճիպ ի մէնֆա'աթ օլմուշ իօէ տէ,
պու կիպի էսէրլէրին էլտէ քիթապ հալինտէ պու-
լունմաթ տահա գիյատէ միւֆիտ վէ գիգըյմէթ
տիր, Գայօթրիյէտէ Կ. Խ. Թէշքիլաթըմը պէօյլէ
պիր քիթապըն էհէմիյէթ վէ էլզէմիյէթինի նա-
զարը տիգգաթա ալմըշ օլուպ, պու ինթիյաճա
ճիւղի պիր մէտար օլմադ իւզրէ, պու տէֆ'ա ան-
լէրտէն Իսգօշիյալ միւ'մին չօպան Վեր. Ճօրճ Հ.
Բ. Մէքլրէկօրըն «Մուգատտէս 'Էօմը» պէնտլէ-
րին պիր քիթապ հալինտէ 'ուսուսա թագաթիմ
էյլէմէքտէ տիր:

Մէքլրէր քիթապտա' Գայօթրիյէտէ Կ. Խ. Թէշ-
քիլաթըմը թարաֆընտան մուհարրէր դըսա պիր
տիպաճէ իլէ 'Այնթապ Հայիկ քիլիօէօի չօպանը
վէ տիյարըմըզն մա'րուֆ ինճիլ վա'ըզը Վեր. Մ.
Կ. Փափազեանըն սէքիզ սահիֆէտէն 'իպարէթ
գիգըյմէթ պիր մուգատտէմէօի պուլունըր: Միւ-
թէրճիմի միւմալիյէն իլպու մուգատտէմէտէ' էվ-
վէյա, «Միւ'էլլիֆ», «Սանի'էն», «Բիթապ վէ սալիօէն»,
«Մատտէն» տէն պահա էտէրէք, գարիյունը «Ալլահա
վէ Անըն 'իւնայէթինին քէլամընա» հէվալէ էտէ-
րէք, քիթապըն աթըլ մագօէտինի վազըհէն պէյան
էյլէր:

Պու քիթապըն մէսարիֆի Գայօթրիյէ Կ. Խ.
Թէշքիլաթըմը թարաֆընտան թէսվիյէ էտիլմիշ
տիր: Թէշքիլաթըմը հէր նէ գատար սահիպ ի
սէրվէթ ալգալարտան 'իպարէթ տէյիլ իօէ տէ,
պիր իքի սէնէ ագտէմ արամըզտա պաշլայըպ տա
էլան տէվամ էյլէյէն ինթիպանը բուհանինին նէ-
թիճէօի օլարագ, 'էօմրլէրի թէպտիլ օլան պիրա-
տէրլէր քիթապընի ալմըշար, վէ հէմիլրէլէր իօէ
քէնտի թէգինիլաթընը մուգատտէմա իւզէրլէ-
րինէ թագմըշ իքէն, չիմտի տախի Յիսուսըն ի-
չինէ վագֆ էյլէյէրէք, քիւփէ, եիւզիւք վէ զօլպա-
ղըլարընը թագաթիմ էյլէմիլէր տիր:

Ագչէ վէ թէգինիլաթընը պու իչէ հիսուս-
տար օլան ճիւղէ պիրատէր վէ հէմիլրէլէրէ թէշ-
քիլաթըմը թարաֆընտան թէշքիլաթըմիւմիւզիւ
պէյան էտէրիզ:

Իլպու քիթապ իչիւն վէրիլէն ագչէ քիւզիւք

պիր սէրմայէ հէյէթինի քէսպ էթմիշ տիր: չէօյլէ
քի քիթապըմըզն ֆիրուսթընտա, հաթըլաթը իլէ
տիւեր եէնի էսէրլէր թէրճէմէ վէ նէյր էթտիրմէք
արգուսընտա իզ, Մէքլրէկօրըն «Միւքիթ Սա'աթ»
իօմինտէ քիւզիւք պիր ըսալէօինի թէրճէմէ
էտէրէք, պու մագօէտ իչիւն չիմտիտէն հազըր
էթմիշ իզ:

Շիմտիլիք պու քիթապտան 300 նուսխէ պէզ
գապը վէ ալա քեաղըտը, վէ 1,700 նուսխէ
քեաղըտ գապը վէ նիսպէթէն էհվէն քեաղըտը օ-
լարագ ճէմ'ան 2,000 նուսխէ իսթանպուլ տա Թ.
Մատթէոսեան էֆ. մաթպա'աթընտա մէզագա մու-
վաֆըզ պիր թարգտա թապ' օլունմըյ տըր: Միւ-
'էլլիֆինին թապիլի տախի քիթապըն իւզէրինէ
գօնուլմըշ տըր:

Ֆիյէթի պէզ գապըտը սաղ ագչէ 3 զրշ, վէ
քեաղըտ գապըտը 3 զրշ տըր: Մէքլրէր 2,000
նուսխէտէն 300իւ իսթանպուլ վէ ճիւլարընտա
սարֆ օլունմադ իւզրէ, իսթանպուլ տա Վեր. Փրօֆ.
Թ. Գ. Գրիգորեանա, 500 նուսխէօի 'Այնթապ վէ
ճիւլարընտա սարֆ օլունմադ իւզրէ, 'Այնթապ Հա-
յիկ քիլիօէօի չօպանը Վեր. Մ. Կ. Փափազեանա
իսթալ օլունմուշ տըր: Մապազը 1,200 նուսխէ
տախի Գայօթրիյէյէ կէթիրտիլմիշ օլուպ, Ատանա'
Հաճին վէ սա'իր մահալլէրտէն սըփարըշ էթմէք
իսթէյէլէր Գայօթրիյէտէ վահրամ Պ. Թահմի-
ճիեանա սըփարըշ էյլէմէլէրի մէ'մուլ օլունըր:

Գայօթրի Կ. Խ. Թէշքիլաթը թարաֆընտան
ՎԱՀՐԱՄ Գ. ԹԱՄԻՍԱՅԱՆ

ՊԻՋԷ ԿԵՐՆՏԵՐԻԼԷՆ ԲԻԹԱՊ

Գաղաթի Գիւլէյի-Բէտն, Աւուլ-Բէտն և Երէյ-
նիյի-Բէտն, Փրօֆ. ՊՈՅՏ ԼԷՅՆԸՐՏ: Թարգմա-
նեց Անգղիերէնէ Մամուլէ Գ. Վարժապետեան:
Կ. Պօլիս, Տպագր. Թ. Մատթէոսեան 1903: Պու-
248 սահիֆէտէն 'իպարէթ' պիր քիթապ օլուպ,
հիւսնի թապի'աթ վէ սըհէթ գապա'իտինէ 'ալա-
գատար օլան միւֆիտ վէ ճալիպ ի մէրագ իֆատէ-
լէրլէ տօլու օլտըզը ճիւլէթլէ հէր սինտէն վէ հէր
ճինտէն շախալարըն միւթալա'սընա տէյէր: Մա-
հալը ֆիրուսթը Ֆինճանճըլար Եօգուլընտա Թ.
Մատթէոսեան մաղաղաթը, Նօ. 27. Պալենց քի-
թապխանէսի վէ Պայպլ Հաթու, Նօ. 16 տըր:
Ֆի'աթը 8 զրշ. օլուպ, 10տան գիյատէ ալանլարա
100տէ 15, վէ 50տէն գիյատէ ալանլարա 100տէ
20 իօգօնթօ էտիլիւր:

Նարըն կէնճէլէրին տու'ա մէճիլսի ալաթ. սա'աթ
9½տա Գուլգաթիուտա Բէթթէն ին'իզատ էտէճէք
տիր:

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1906, 4/17 փետ.

ՏԱԽԼԻՅԷ

Տէրիւմէօսի. Ձաթը Շահանէյէ 'արզը թա՛ղի-
մաթ էթմէք իւզրէ, շէհրիմիզէ կէլմիշ օլտըղընը
զիքը էթտիյիմիզ Փրէնս Կիյեօմ, կէչէն ձիւմ'ա
կիւնիւ Սէլամըզ րէսմիւնտէն սօնրա, հուզուրը
շահանէյէ չըզմազ շէրէֆիւնէ նա'իլիյէթլէ՛ պէքեւս
պուլսուրըլմըլար, վէ պա'տէհու՛ չիւնի ֆապրիզայը
հիււմայուսընը վէ իօթապը խաօօ վէ հատիգաի
հիււմայուսընը զիյարէթ էյիւմիշէր տիր, — Սալը կիւ-
նիւ Իտարէի Մախսուսէնին 4 նօմէրօլը վափօրը
Շիրքէթի Խայրիյէնին Իշկէ-շա' իօթիմպօթընա
շարփարազ դարգ էյիւմիշ տէր, Իշկէ-շա'ըն մաքի-
նիսթ' աթէշհի վէ 2 թա'իֆէսիյէ, Եօճուլարտան
2 քիշի գուրթարըլարազ, լիման Իտարէսինէ իօալ
օլունմըլ տըր, Մաղրուզ իօթիմպօթտա թախմի-
նէն 6 Եօճու մէվճուտ պօլունմազտա իմիշ, վէ
րիվայէթէ կէօրէ, տնլէրին հէփիսի տախի թախլիթ
էտիլմիշ տիր, — Տէրիսա'առէթ Ալմանիա գօնսօ-
լօթը Ալմանիանըն Թէհրան սէֆարէթինէ թա'նին
օլունմըլ տըր, — Միւզէի հիււմայուսընա ազ զէ-
ման գարֆընտա ֆէվզէլ'ատէ աօսարը թէրազգը
վիւճօտէ կէլմիշ, վէ պու հալէ աօսարը 'աթիգա
նիզամնամէօի միւհթէվիյաթընըն թէմամըլէ մէվ-
զը' ի թաթպիզէ գօնուլմաթը Եարաթմ էթմիշ օլ-
տըղընտան, մէզքիւր նիզամնամէնին թէ'մին ի
միւքէմէլիյէթինէ 'ա'իտ միւզաքէրաթըն իճրաթը-
նա պալլանմըլ տըր:

Վիլայէթը շահանէ. Էսնա ի թահրիրտէ գահիրէ
չըզարըլաճազ դայր ի միւսլիմ նուֆուսը մէքթօւ-
մէտէն պիր սէնէլիք պէտէլի 'ասքէրի նիօպէթինտէ
ալընմաթը մուգարբէր օլան ճէզա ինազաիւնին 'աֆ-
վը, վէ պուսըն իշիւն պիր սէնէ միւտտէթ թա'նին
օլունարազ, շու մաւ'ամէլէնին 'ուսմուս վիլայէթիւր
իւն միւսթազիլ լիվալար էֆրաթը դայր ի միւսլիմէ-
սինէ թէշմիլի պիլ իօթիգան իրատէի սէնիյէ սաաթը
պօլսուրըլարազ, մալիյէ նազարէթինէ իշար օլուն-
աղը թարաֆը սէտարէթփէնսիտէն թէպլիղ օ-
լունմաղլէ, քէյֆիյէթ տախիլիյէ նազարէթինտէն
թա'միմէն իզպար գըլընմըլ տըր, — Կէչէն Յու-
նիօ այը գարֆընտա Թէքթուր տաղը լիմանընտան
մէմալիք ի էճնէպիյէյէ 12 պին թօնէլաթօ միւթէ-
նէվվի' գախիթէրէր իւն 36 պին չօւվալ գօւշ Եէմի,
17 պին չօւվալ քէթէն թօխուսու իօրաճ օլուն-
մաւշ տըր, — Տիւզճէ գազաւընըն Տէյիրմէն ալթը
նամ մահալընտա պիթթէկարբի գահիրէ չըզարը-
լան պազըր մա'տէնի իմթիյազընըն 'էօնտէսինէ

վէրիւմէօի Հաօան Ֆէհմի էֆ. Թարաֆընտան իօ-
թիա'ա էտիլմիշ, վէ մէրճի'ինճէ շարթնամէ վէ
սա'իրէօի պիթթէտգիգ իֆա ի մուզթէզաթը գա-
րարկիր օլարազ, մազպաթաթը մազամը սէտարէ-
թէ թագաիմ օլունմըլ տըր, — Էրզրուս վիլայէ-
թինտէ էյի ճինս փանճարիէ կիւզէլ թիւլիւ գօ-
յուսլար Եէթիշմէքտէ օլտըղընտան, Էրզրուստա
շէքէր վէ շայազ ի'մալընա մախսուս օլմազ իւզրէ,
Իքի ֆապրիզա ինշաթը էսպապընա թէվէսսիւ է-
տիլմիշ տիր, — Էրէյի քէօմիւր մա'տէնլէրինին թէք-
թիւ իօրաճաթը գըլմընտա, Էրէյիտէն մա'տէն օ-
ճազլարընա գատար պիր շմէնտըֆէր ինշաթը իօթի-
ա'ա էտիլմէքլէ, մէրճի'ինճէ պու պապտէ լազըմ կէչէն
թաֆօրաթ ու իզահաթ թալէպ օլունմաւշ տըր,
— Սյաըն վիլայէթինճէ պու սէնէ Եէնիտէն պիր
հարիր միւսապազաթը իճրաթը, վէ պուսըն խաօ-
սէթէն պէօնէքճիլիք սէն'աթըլլէ պէօնէք խանէլէ-
լէրին ինթիզամընա հասր օլունմաթը գըլմընտա,
Պրուսա հարիր տար իւթ թա'լիմի միւտիրի Թա-
զոման էֆ. մէ'մուրէն իզմիրէ կէօնտէրիլմիշ տիր,
— Համա-Հալէպ շմէնտըֆէր' խաթթը' ինշա'աթ
տէսթ կեհալարընտա, վէ թարիգին ի'մալաթը սընա'ի-
յէսինտէ պէօյիւք պիր ֆա'ալիյէթ հիւքմ օիւր-
մէքտէ օլտըղընտան, ինշա'աթ գարիպէն հիւսն ի
խիթամա րէօիտէ օլաճազ տըր:

Միւրէնէլլէ. Ամէրիգատա փէթրօլ ֆիյաթը պիր
մըզտար տահա թէնէզգիւլ էթմիշ տիր, — Պիր
թազըմ միւհթէքիւրէր խամ գըզըլճըզլարը թօփլա-
յարազ Եէշիլ զէյթօւն Եէրինէ թէնէքիւրէր վազ'
իւն կէօնտէրմէքտէ օլտըղլարը, վէ պու հալըն տէ-
վամը զէյթօւնլարըմըզըն Էվրօփաճա քէսր ի րադ-
պէթինի մուճիպ օլաճաղը ճիւլէթլէ, պուստան
պէօյլէ իօրաճ էտիլէճէք զէյթօւնլարըն կիւզէլճէ
մաւ'այէնէօի, վէ հիլէնին տէվամընա մէյտան վէ-
րիւմէօի էմր օլունմըլ տըր, — Սալթանաթը
Սէնիյէնին Փարիս սէֆիրի Միւնիթ փաշանըն մա-
հալը մէ'մուրիյէթլէրինէ 'ազիմէթի մազրուսը
միւսա'առէ պօլսուրըլմաղլէ, միւշարիյէյէ կէչէն
ֆէնճէնպիսի ազալմը շմէնտըֆէրէր Փարիսէ միւ-
թէվէճիսին շէհրիմիզտէն հարէքէթ էթմիշ տիր,
— Փարիս ասարը 'աթիգա ազատէճիսինին կէչէնքի
իճթիմա'ընտա Մ. Հօօօլիէ Միւստտան 110 սէնէ
էվլէլ, Պապէլտէ պիր մէքթէպին թէվլի' միւ-
քնաֆաթ րէօմինտէ շահիրտիւրէ վէրիլէն միւքնա-
ֆաթըն րէօմէրինի հալի պիր ճէտվէլի ազատէ-
միյէ իպրազ էթմիշ տիր, — Պուլկար ճէմ'իյէթի
էտէպիյէթի Պուլկարթօթանտա, իլը տէֆ'ա մէվզը' ի
ինթիյարա վա'զ էտիլմիշ օլան քիթապըն Եիւ-
զիւնճիւ րէօմի սէնէվիյէթի շէնլիյին իճրայա գա-

րար վերստին տիրւ Պոլս քիթապ 1806 Նոյ. 25տէ նէշր օլունմըշ տըր: — Պէրաի թիճարէթ մէմա- լիքի էճնէպիյէտէ պուլունան թէպա'աի 'Օսմա- նիյէտէն վէֆաթ էտէճէքլէրին մէթրօւքեաթը հազգընտա իճրա էտիլէճէք միւզաքէրէտէ մալիյէ հուզուզ միւշալիլի Մահմուտ էս'ատ էֆէնտիսին հազըր պուլունմաթը թէգա'րիւր էթմիշ տիր: — Լահորտա միւնթէշիլը շէրիտէի իսլամիյէ Համի- տիյէ Հիճազ տէմիր Էօլու մէսարիֆինէ մէտար օլմազ իւզրէ, ճէմ' էթմիշ օլտըղը 2,380 բուփի- յէի մէրճի'ի 'ալիօսինէ թագա'մ էյլէմիշ տիր:

Փրօ. ճէմա'ալը. Բէսապ քիլիօէօսինն մէքթէպի իչիւն ֆէրման ը'ալիչան ինսան պուլունըլմըշ օլուպ, մահալինէ իրօալ օլունմըշ տըր: — Պէրուլթաքի Ամէրիզան մէքթէպի թիլլիյէնին բէ'իսի Տր. Պիւս էվրօփաւան 'ավտէթիստէ պիր գաշ կիւն Տէրի- սա'ատէթտէ մէքօ էյլէմիշ օլուպ, պու հաֆթա- նըն Փէնճէշպի հէճէօսինտէ Կէտիք փաշատաքի Ամէրիզան մէքթէպիստէ պիր վա'զ իրատ էյլէմիշ տիր: — Այնթապըն Հայիկ քիլիօէօսինտէն պիր գաթըն Բ. Մուզ. չիրքէթիսն 2 մէճիտիյէ ի'անէ կէօստէրմիշ տիր: — Աֆիօն Գարա հիսարընտան ալաըղմըզ պիր մէքթուպտան անլատըղմըզա կէօրէ, օրատաքի ինճիլի ճէմա'աթ պիր ազա'մ'ի- պատէթ իչիւն 'իպատէթխանէտէ իճթիմա' էթմիշ իքէն, պա'զը խրիթթիյան չօճուզլար կէլիպ էվին տըշ գափուսընը իփ իլէ գափիճէ պաղլայարազ կիթ- միշլէր: Էկէր չօճուզլար պուլունը քէնտիլիքլէրին- տէն Էափմըշ իօէլէր, չօճուզլըզ էօրի օլտըղըն- տան էնէմիլէթտէն 'արի տիր: Փագա'թ էկէր ազ- րապալարը անլէրի պուլունա թէշվիք էթմիշլէր իօէ, պու պիր հազարէթ էթմէք սայըլըր, զիրա 'իպա- տէթխանէ մուզատտէս տիր: Իմտի պու իքինճի ֆարզ առիճի իօէ, սայէ ի Շահանէտէ հիւրրիյէթ ի տինիյէճէ պու գատար միւսա'ատաթ ինսան պու- յուրըլմըշ իքէն, մէ'արըք վէ մէտէնիյէթին միւթէ- րազըզ պուլունտըղը չու 'աթը միւնէվլէրտէ պի- զիմ խրիթթիյան ճէմա'աթլարըմըզ արասընտապէօյ- լէ չօճուզճա մու'ամէլէլէրին կէօրիւմէսի փէք չիր- քին տիր: Պիրիպիրլէրիմիզին մէզնէպի էֆէքար- լարընա միւսա'ատէլի պուլունուպ, պիրիպիրլէրի- միզլէ նէգաքէթ վէ մուհապպէթլէ մու'ամէլէ էթ- մէք չէվլէթմէպա էֆէնտիմիզին ամալը տա'իմիյէ- օի վէ խըտմէթ էթտիյիմիզ ինճիլին մաթլուպաթը էվլէլիյէսինտէն պուլունտըզճա, ճէմա'աթլարըմըզ արասընտա մուհապպէթին թէգէրտինէ սա'յ էթ- մէք, ճիւմէլմիզին վազիֆէ ի մուզատտէսէօի տիր: — Պուլունտան 18 օէնէ էվլէլ, օրթա պոլու, գըրմը- ղը Էիւզլիւ, սարը պըլըզը, Յուվսէփ Հասէքնան

(չիմտի թէաթրօճը Եուսիֆ նամը իլէ մա'րուֆ) մէմէլէթի օլան Մար'ալտան այրըլըպ, Պէրուլթ, Ատանա, Իզմիր վէ սա'իլէտէ կէզմիշ իտի: Մէր- գում 19 սիննինտէ, վիւճուտճա սագաթ, վէ'ազլ- ճա զա'իֆ պիր գըզընը Մար'ալտա թէրք էթմիշ օլուպ, չիմտիյէ տէք մէրգումէյէ հիշ ազլէ կէօն- տէրմէմիշ տիր: Մէզքիւր Յուվսէփին նէրէտէ օլաըղը- նը պիլէնլէրին Ա-Է-Է-Է-Է իտարէսինէ խապէր վէր- մէլէրի բէճա օլունըր:

Հայ Լաւ. ճէմա'ալը. Միւնուզ Էօրթուսը միւ- նաթէպէթիյէ Գաֆգաթիա վալիօսինն զէվճէ ի միւհ- թէրէմէօի Ս. Կաթողիկոսը զիյարէթ էտէրէք, միւշարիլէյի թէպիլք էթտիքտէն սօնրա, զէվճի- նին նամիզաճըզ սէպէպինտէն Ս. Կաթողիկոսը զիյարէթ էտէմէտիլի իչիւն Էսէֆինի պէյան էյլէ- միշ տիր: — Ղալաթաւաթի Ս. Լուսաւօրիչ քի- լիօէօսինտէ պիր անթիգա չապիկ Էազաթը պու- լունմըշ օլուպ, իւզէրինտէ Փէտէր Ալլահն, Բրիս- տոսըն վէ պիքի Մարիամն բէսմէրի իլլէնիւմիշ, վէզանն օլունտըղընա կէօրէ, 300 օէնէ էվլէլ Հին- տիթանտան իսթանպուլա կէլմիշ օլան ճիլիփիզ- լէր թարաֆընտան իտա էտիլմիշ օլարազ, 300 իրա գըլմէթիստէ իմիշ: — Ազգ. Հիւանդանօցըն իւչիւնճիւ ճէնահընըն ինչա'աթ իչի իլէրի կէօ- թիւրիւմէքտէ տիր:

Բաճ ճէմա'ալը. Միւթէվէֆֆա Սիմէօնաքի Սի- նիյօս օղլունըն թէրք էյլէմիշ օլտըղը 380,000 'Օս- լիրասը սէրվէթին Էիւզտէ Յի Բուվարըն միւ'էս- օէթաթը խայրիյէլէրինէ թէվլի' էտիլէճէք տիր: Միւթէվէֆֆաի միւմաիլէյի ճէնադէսի Գընալը ատասընա նազլ օլունտըգտա, Էրմէնի քիլիօէօսին- տէն տալի ատարը իշթիրաք օլմազ իւզրէ, պա'զը բուհանիլըմէթլէր իճրա էթմէյէ թէշէպպիւ Է- տիլմիշ իօէ տէ, պու թէշէպպիւ Բուլմ րահիպլէրի թարաֆընտան օղլուզ պիր սուրէթտէ թէլազըզ Է- տիլմիշ տիր: — Անթաքիանըն Բուլմ փաթրիզի վէֆաթ էթմիշ տիր: — Հապէշ քիլիօէօի Գըլիթի- լէրտէն այրըլարազ Օրթօսօգ քիլիօէ իլէ իթթի- հատ էթմէք արզուսը իլէ Իսկէնտէրիյէտէքի փաթ- րիլլանէյէ պիր հէյ'էթ ի մալսուտէ իրօալ էտէ- ճէք իմիշ:

ՍԱՐԱՅԻՅԵ	Է-Հաճ ք Միւլէտաւէլ	1. 0. 102 11
Շարք Տէմիր Եօլու Թաշվիլթը	Յիւզ. 142 25	
Ա. Բրէտի Յօնտիյէ Էթիպիլէն	„ 329 50	
Բ. „ „ „	„ 271	
Պանգ Նաթիսալ աք կրէս	„ 432 50	
Մէֆիւիյէ զըշ	408 03	Գրիմիյ
Մէթալիք „	402 20	Լիւր-Ինէիլիք „
Կիւմիւշ Ուֆ-Գըլը	404 10	Կիւմիւշ մանէթ „
Նաթիսալ զըշ	87 49	Գա'իմէ „

Ի ԱՐԻՃԻՅԷ

ԷԼ ճեղքէր Գնէրանսը. Թայն ճիւղմ'ա երթէօր
կիւնիւ նէյր օլունան նուսխէօնտէ տէյօր քի,
ճծիկէր պիր հաֆթա տահա խիթամ պօւլմուշ օլ-
տըղը հալտէ, զօնֆէրանս հալա ըէսմէն փէք օ
գատար էնէմմիլէթի հա՛իզ օլմայան մէօ՛ւլէլէրին
միւզաքէրէօրյէ իշթիղալ էթմէքտէ տիր, էլեքվմ
'ալէլ'սւմուս փէք պօւլմանը սայրլան փօրիս թէշ-
քիլաթը վէ Ֆաս տէվլէթինէ մախսուտ պիր պան-
գա թէ՛օրօի կիպի մէս'էլէլէր հէնուզ զօնֆէրանս-
տա ըէսմէն սէրմայէ ի պահս ու միւզաքէրէ օլ-
մամըչլար տըր: Թէ՛մինէն խապէր ալտըղմըգա
կէօրէ, պաշլընա 'ալագատար տէվլէթլէր արասըն-
տա պօւ մէս'էլէլէրէ տա՛իր խուսուսի միւզաքէ-
րաթ ճէրէյան էթմէքտէ օլուպ, նէթիճէօնին
միւսմիր օլաճաղընա քէմալ ը խուլուպէ իւմիտ է-
տիլմէքտէ տիր: Լաքին 'ամէլի նէվ'տէն նէթիճէլէր
իւթիհասլընա արթըզ ճիտտէն արզու էտիլմէքտէ
տիր: Իշթէ թէլալ վէ էնտիշէնին հաղիգի օէպէպի
պօւտըր: Հաֆթալար կէշմէքտէ օլմասրյլէ պէրա-
պէր, զօնֆէրանսը կէրէքտէն մուհիմ օլան իշինէ
հէնուզ ըէսմէն պաշլանմամըչ օլտըղընտան, պու
խուսուտ խարիճտէն օէյրճի օլանլարը անլէրին հալ
ու ֆաթը իշիւն տէֆ'ու ըէֆ' էտիլմէյէն պիր թա-
ղըմ մանիէ վէ էնկէլլէր պուլունտըղը զանընա
զահիպ էթմէքտէ տիր: Թայնսըն էլ ճէղքիւ մուխա-
պիրինին պէյանընա, մուրախսալար իլէ մէնսուպ
օլտըղլարը տէվլէթլէր արասընտա իշպու զայէթ
մուհիմ մէս'էլէլէրէ տա՛իր պիր ի՛թիլաֆ հասըլ
էտէրէք, զօնֆէրանս միւզաքէրաթընըն օէքթէյէ
օղրամասընըն էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, 'ալէտտէ-
վամ միւզաքէրաթ ճէրէյան էթմէքտէ տիր: Պիր
տէվլէթ պանգասընըն իհտաս օլընմասը խուսուտըն-
տա ասըլ կիւճ մէս'էլէ՛ անըն սէրմայէսինին պիր
զաշ տէվլէթլէրէ մէնսուպ օէրմայէտարան թարա-
ֆընտան թէտարիք էտիլմէօի թէքիֆի տիր: Ֆաս
հիւքիւմէթի զաթէն էնէպի մէնպալարտան 75
միլիօն ֆրանգ իւթիղրազ էթմիշ օլուպ, իշպու մէպ-
լաղըն 70 միլիօնընը Ֆրանսա վէրմիշ տիր: Էկէր
Ֆրանսա տէվլէթ պանգասը օէրմայէսինէ 'այնի
նիսպէթտէ իշթիրաք էթմէքլիյի թալէպ էտէճէք օ-
լուր իօէ, մէքըիւր պանգա պիւսպիւթիւն Ֆրան-
սայա 'ա՛խտ պիր պանգա օլաճագ տըր: Լաքին ըի-
վայէթէ կէօրէ, Ֆրանսա պէօյլէ պիր թալէպտէ
պուլունմայօր: Եինէ մալիլէ նէվ'ինտէն օլան տիկէր
նաղիք պիր մէս'էլէ տախի վար տըր: Իտիլալաթ
րուսուտընա 0/0 25 զամս իլէ քիւլլէնն այրը պիր
վէրկի իհտասընա գարար քվէրիլմիշ օլուպ, պու

վէճէլէ թօփլանըլան մէպլաղ էնէպի մուրախսա-
լարըն՝ Եէտինէ թէօլիմ օլունուպ, Ֆաս իման-
լարընըն իօլանը իշիւն գուլանըլաճագ տըր: Իշ-
պու իսլահաթ իշինի քի՛մ տէր'իւհտէ էտէճէք,
վէ պու վէճէլէ մէպլաղը մէքըիւրը զապթ օւ ի-
տարէյէ ալաճագ տըր: Փօլիս թէշքիլաթը մէս-
'էլէօինէ կէլինտիքտէ, պիր մուխապիրին պէ-
յանընա, էկէր Ալմանիա զօնֆէրանսըն սայքի
միւթթէֆիգ օլան արզուօընա թէվֆիգէն հարէ-
քէթլէ, Ֆասըն փօլիս թէշքիլաթը իշինի Ֆը-
րանսայա, Եախօտ Ֆրանսա իլէ Իփանիայա ի-
հալէ էտէճէք օլուր իսէ, անա պէտէլ պիր միւսա-
'ատէյէ նա՛լ օլմագ իսթէլէճէք տիր, վէ անա վէ-
րիլէճէք իշպու միւսա՛ատէյի էվլէլինտէն թա՛եին
էթմէքլիք հէփ սաղամ իշ գալա՛իտինէ մուզայիր
օլուր: Իշթէ Ալմանիանըն սիւքիւթիւ իլաթիյար
էթմէսի պուլունտան նէշ'էթ էթմէքտէ օլուպ, Ֆը-
րանսըզ զաղէթալարընըն պու սիւքիւթէ տա՛իր
փէք չօգ ալէճէքլէրի վար տըր: Անլէրին իտտի՛ա-
օընա, Ֆրանսա քէնտի մէսլէքինի ի՛լան ու պէ-
յան էթմէքտէ իօէ տէ, Ալմանիանըն նէ իսթէտի-
յինի հիշ քիմաէ պիլմէյօր, վէ զօնֆէրանս միւզա-
քէրաթընըն պիր հիւսն ի նէթիճէլէ Եէթիլմէօի խու-
սուտընտաքի ի՛թիմատըղըզ իշթէ պուլունտան նէշ-
'էթ էթմէքտէ տիր: Պէրլինտէ նիքպինանէ պիր
հիսսիյաթ հիւքմ սիւրմէքտէ տիր: Րիվայէթէ կէօ-
րէ, Ալման հիւքիւմէթի՛ Ֆրանսանըն Ֆասըն հէր
թարաֆընտա փօլիս մէ՛մուրլարընըն քէնտի իտա-
րէսի ալթընտա պուլունմաճը իշիւն քէնտիսինէ
մէ՛գուլիյէթ ի քէսմիլէ Վէրիլմէօինի թալէպ էթ-
մէլէճէլիյի խապէր ալմըչ տըր, վէ հաթթա զօն-
ֆէրանս պու մէս'էլէլի հալ ու ֆասլ էթմէլէրէք
տաղըլաճագ պիլէ օլոս, պու միւճատէլէտէն պիր
մուհարէպէ զուհուր էտէճէլիյէ հիշ քիմաէ ինան-
մայօր:

Ֆրանսա. Լօնտրա չէհիր էմանէթի մէճիօի ա՛-
զալարը՝ Փարիս պէլէտիյէ մէճիօի ա՛զալարընըն
Լօնտրայա էթմիշ օլտըղլարը զիյարէթի ի՛տաէ ի-
շիւն կէշէն հաֆթա Փարիսի գիյարէթ էյլէմիշլէր
տիր: Անլէր Փազար էրթէօի կիւնիւ էօյլէտէն
սօնրա Փարիսէ միւվասէլէթ էթմէլէրի իւզէրինէ,
քէմալ ը չէվլէ իսթիգպալ օլունարագ, ազալա՛ն-
ըն անլէրէ իքրամէն չէհիր էմանէթի տա՛իրէօին-
տէ պիր զլյաֆէթ քէշիտէ էտիլմիշ, վէ սօֆրատա
500 քիշի հաղըր պուլունմըչ տըր: Էրթէօի կիւն
Փարիսին չայան ը թէմաշա մահալլէրինի զիյարէթ
էտիպ, ազալամայըն Օֆէրա թէաթրօսընտա յնա-
նըլան օյուընը թէմաշա էյլէմիշլէր տիր: Թաշ իշպու
միւսաֆիլիլէրէ հէր Եէրտէ կէօսթէրիլէն տատըր

հիւանի գաղափարն ապահով էտէր ի լինել տէ՛մի տիր
քի: «Փարիստէ էհալի Ֆրանսա, իլէ ինկիլթէրրա
արասընտա իտտէ էտիմիշ օլան տօգթլըզը թագ-
աիր էթաիլէրինի կէօթէրմէք իւզրէ: Ինկիլիզ
միւսափիրլէրէ քէնտիլիլէրինտէն հէր կէօնէ ա-
սարը ինթիրամը կէօթէրմէքտէ տիրլէր: Չարէն-
պիհ կիւնիւ ինկիլիզ միւսափիրլէր Վէրօսայը գի-
յարէթ էթմիշլէր, վէ ազլամայըն էլիզէ տէրայըն-
տա Մ. Լուպէ թարափընտան գապուլ օլունմըլար
տըր: Մ. Լուպէ պու միւնասէպէթլէ քէնտիլիլէրին
Ֆրանսա ըէ՛իս ի հիւքիւմէթի սըֆէթիլլէ գապուլ
էթմիշ օլտըղը սայքի էն սօն զիյարէթին Լօնտրա
չէհիր էմանէթի մէճիսի ա՛գալարը թարափընտան
օլմասընտան աօլայը իզհարը մահզուզիլէթլէ քէն-
տիլիլէրին ըրյասէթի հիւքիւմէթտէ պուլունտըղը
7 տէնէ միւստէթի զարփընտա՝ ալէտտէվամ իշպու-
լքի մէմէքէթ արասընտա իթթիհատ հուսուլէ
կէթիրմէյէ չալըմըշ օլտըղընը, վէ իշպու իթթի-
հատըն հէր իքի՝ մէմէքէթին մէնափի՛ի իգթիզա-
թընտան օլտըղընը պէյան էթտիքտէն սօնրա, մէվ
ճուտ մուգարէնէթի սամիմիլէնին հուսուլը պա-
պընտա մուհիմի իշ կէօրմիլ օլան 7նճի Գրալ
էտօւրըտըն՝ ալընա պատէնուշ օլմալարընը ըէճա
էլլէմիշ տիր: Պա՛տէհու անլէր խարիճիյէ տա՛րէ-
սինէ՝ ազիմէթ էթմիշլէր, վէ Մ. Րուվիէ անլէրին
զիյարէթինտէ մուգարէնէթի սամիմիլէնին ելնի
պիր էտէրինի կէօրտիլիւնիւ, վէ մուգարէնէթի
մէքըիւրէնին պու կիպի զիյարէթլէր իլէ թագվի-
յէթիլէզիր օլաճաղընա, վէ կէրէք մէնսուպ օլտըզ-
լարը մէմէքէթլէր, կէրէքտէ տիւնեանըն սէլամէթ
վէ ըէֆահիլէթի իլիւն պէօլիւք մէնափի՛ի տօգու-
նաճաղընա հիշ չիւպիէսի պուլունմատըղընը իթ-
եան ու պէյան էլլէմիշ տիր: Ճիւմ՝ ա կիւնիւ մէք-
ըիւր մէճիս ա՛գալարը պիր գալ մէքէթլէրի զի-
յարէթ էլլէմիշլէր տիր: Փարիս չէհիր էմանէթի
մէճիսի ա՛գալարը Լօտրատա պուլունտըղարը էս
նատէ, մէքէթլէ չալիրտանը Մարսէյէզ հալասը-
նը թէրէնիւմ էլլէմիշլէր իտի: պու մու՛ամէլէ ի
նազիքեանէյէ մուգապէլէթլէն, Փարիս մէքէթլէ-
րինին թագրիպէն պին գառար օղան վէ գըզ չա-
կիրալէրի ճիրալըմըզ չօգ եալասըն՝ ինկիլիզ միլի
մարընը թէրէնիւմ էլլէմիշլէր տիր: — Փարիս
քիլիսէլէրինին էլեա ու էմալընըն գայտընը ալ-
մաղլըզ իլինէ տէվամ էտիլմէքտէ օլուպ, պու մու-
՛ամէլէ պա՛զը միւսթէնալար իլէ պիլա հատիսէ վէ
քէմալը սիւքիւնէթլէ իճրա էտիլմէքտէ տիր: Պու
հատիսէլէրին ճիւմէսի սիյասի մագօէտլէր իլէ իճ-
րա էտիլմէքտէ օլուպ, Դրալ թարափտարլարընըն
չօգ պուլունտըղարըն եէրլէրտէ վաղը՝ օլմագտա

տըր: Ֆրանսայա փէլ՝ օ գառար՝ միւսա՛իտ տէյիլ
տիր իտտի՛ասըլլէ մէպուսան մէճիսինտէ տիւ-
չարը մուսալէթլէթ՝ օլան Ֆրանսօ-Րու՛ւ թիճարէթ
՛ահանամէսի պու տէֆա՛ մէպուսան մէճիսի թա-
րափընտան թառտիգ էտիլմիշ տիր: — Եարըն Մ.
Պալիէր՝ ըէմէն մէվզը՛ի ըրյասէթէ կէչէճէք տիր:
Իլլէլլէրը: Փարլամէնթօ՝ Փետր, 19տա՝ ագտը
իճթիմա՝ էտէճէք տիր: Պալ վէքիլ քէնտի թարափ-
տարլարը օլան մէպուսանա թէզքիլէրլէր եօլլայըպ,
հէփիօնին տախի մէճիստէ հազըր պուլունմալա-
րը իւզուճընը իլթար, վէ զրալըն նութզը վէ ա-
նըն՝ ագապիւնէ վուգու՛ պուլանագ միւզաքէրա-
թըն զայէթլէ էնէմիլլէթի հա՛իզ պիր չօգ մատէ-
լէրին թահթը միւպահատէյէ՝ ալընմալարընը
մուճիպ օլաճաղարընը պէյան էլլէմիշ տիր: Մր.
Պալֆուր տախի քէնտի թարափտարլարընա՝ ալնի
մէ՛ալտէ թէզքիլէրլէր կէօնտէրմիշ տիր: Մէպու-
սան մէճիսինտէ ֆըրգա ի մուսալիլիլէ ըրյասէթի-
նէ տա՛րի պիր մէս՛էլլէ օլուպ, չօզլար՝ ըրյասէթի
մէքըիւրէյի Մր. Չէյմալըրլէյնին տէրիւնտէ էթ-
մէսինի աղգուլէյօրլար իտէ տէ, պու թէքիլիլէ
Մր. Չէյմալըրլէյն պիր չօգ էօպապ ու միւթալա՛ա-
թա մէպին մուսալիլիլէթ էթմէքտէ տիր: Պու տէ-
պէպտէն փէք ինթիմալ քի ըրյասէթ մէվզը՛իլտէ
եհինէ Մր. Չէյմալըրլէյն գալաճագ տըր: Մր. Չէյմալըր-
լէյն Մր. Պալֆուրըն թարիլիլէ մէս՛էլլէսինտէ քէն-
տիսինէ մու՛ին օլմասընը, Գանատա վէ ին-
կիլթէրանըն տա՛րի միւսթա՛մէրաթը մէնափի՛ի
իլիւն էճնէպի պուլտայլարընտան ուֆագ ըէմէլէր
ալընմալընա րազի օլմասընը արգուլէմէքտէ տիր:
Մէ-լլէլլէլլէ՛ն: Չինտէքի Ամէրիգան գօնօլլարը-
նըն րափօրթընտան անլալըլտըղընա կէօրէ, Չին-
տէ Ամէրիգալլարա վէ Ամէրիգա էլեա ու էմթը՛ա-
թընա գարըն կէօթէրիլէն պուլզ ու առալէթ է-
տէրլէրի քէմալը սիւր՝ աթլէ արթմագտա տըր:
Իշպու հարաքեաթը՝ առալէթքեարանէնին ճա-
փօնիալըլարտան մա՛տա՝ պիլիւմէլէ էճնէպիլլէրէ
կէօթէրիլէճէյիլէ պիր չօգ՝ ալամէթլէր վար տըր:
Չէնկիսուտա ինկիլիզ Դաթօլիք միսիօնէրլէրին մէր-
քէլլէրի թախրիպ էտիլմիշ իտէ տէ, նուֆուսա
զայաթ եօգ տըր: Իշպու մէս՛էլլէնին թէպիլլէրէ
մէ՛մուր գօմիսիօն՝ Չինիլլէրին Մ. Ամէրիգայա իտ-
խալընա տա՛րի օլան նիզամիւմէնին էսաօի, թու-
րէթտէ թասհիլ վէ թա՛տիլիլի թալսիլլէ էթմիշ
տիր: Մէքըիւր նիզամիւմէտէ Չինիլլէրին պա՛իսի
չիքեայէթի օլան մատտէլէր գալտըրըլաճագ եա-
խօտ թա՛տիլ էտիլլէճէքլէր տիր: — Մատրիտտէն
չէքիլլէն պիր թէլէկրաֆիստէյէ կէօրէ: Դրալ Ալ-
ֆօնսըն Փրէնսէս էնա իլէ ըէմիլ իգալիվաճը Յու-
նիս Չտէ իճրա օլունմագ տըր:

ԻՍՍԱՆՊՈՂՏԱ

Ա. ՅԱՅՈՐ ՊՅՈՒՅԱՆ ՄԱՊԱՄԱՐԵՏԱ ԹԱՊՈՒՆՈՒՄԵՐ
ՖիճճԱՆՃԱՐ ԵՊՈՒՂՆ ԱՄԵՐԻԳԱՆ ԽԱՆՆ